

Upravištvno: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocemova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodi: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Novo razdobje vojne na Daljnem vzhodu

Za časa velike vojne nevarnosti v Evropi se je pozornost sveta odvrnila popolnoma od vzhodne Azije, od krvavih bojišč in bitk, ki jih bijejo Kitajci in Japonci. Razmerju na Daljnem vzhodu se je začel pripisovati poseben pomen, predvsem v obsegu, kakor bi mogel vplivati na razmerje sil v pretečem evropskem konfliktu. Toda tudi v tem pogledu je Daljni vzhod ostal ob strani in zastrašenemu evropskemu človeku se je zdela ta čas jako malo zanimivo, kako se godi na vzhodnoazijskih bojnih poljih in kako daleč so še Japonci od Hankova. Vendar se je evropsko občinstvo na koncu začudilo, kako da Hankov še vedno ni prešel v japonske roke, in je sklepalo, da so se morali Kitajci tudi med tem držati prav čvrsto.

Res je nekako tako. Kitajska obramba je izredno žilava in če ne absolutno, pa vsaj relativno dokaj uspešna. Japonci morejo napredovati le izredno počasi in od časa do časa se posreči kitajskim četam protisunek, ki potisne japonske bojeve sile nazaj. Toda vselej znova se pokaže, da se tem kitajskim uspehom ne sme pripisovati prevelik pomen, marveč da ostanejo vedno samo epizode, čeprav soglašajo vsi vojaški strokovnjaki in vsi zunanji opazovalci, da je odpor Kitajcev izredno žilav in trdovraten, vsekakor brez primere večji, nego so računali v Tokiu. Napredovanje japonskih okupacijskih sil je silno počasno, mnogo počasnejše, kakor so kazali proračuni. Vse to meče na japonsko podjetje na Kitajskem neugodno luč in vzbuja skrb, ki si iščejo zadovoljive na razne načine in dovajajo med drugim do hudih nesoglasij v vladajočih in odločujočih krogih.

Prav v času, ko je bila vojna napestost v Evropi na višku, je prišlo iz Tokia poročilo, da je odstopil zunanji minister Ugaki. Kljub tolki zaposlitvi evropske politične javnosti je vendarle ta odstop vzbudil pozornost, saj so ga po pravici postavljali v zvezo z nesoglasji glede japonske zunanje politike. O ozadju in vzrokih demisije se je dokaj malo zvedelo, pa so jo nekateri spravljalji celo v zvezo z evropsko krizo. Šele sedaj, ko je situacija v Evropi že precej drugačna, se je pokazal odsev te demisije in sicer v obliki, ki dovoljuje sklepe o njenih pravih vzrokih.

Na japonsko-kitajskem bojišču je nastopila namreč velika sprememba. Način japonskega vojevanja je stopil v nov stadij, v obliki, ki se močno tičeje tudi izvenkitajskih faktorjev. In to v toliki meri, da bo ta dogodek za zgodovino kitajsko-japonske vojne pomnil nemara najvažnejše razdobje. Sprememba je obsežna v poročilih, da so se japonske oborožene sile v veliki množini pojavile na južnem Kitajskem. Japonci so se izkrcali na obali skrajnega kitajskega juga, v bližini velike britanske pomorske luke Hongkonga in največjega južnokitajskega mesta Kantona. Čete so pripeljale na velikem številu prevoznih ladij in sicer hkrati, tako da so mogle po izkrcanju takoj začeti prodirati v notranjost. Kitajske obrambe ni bilo, da bi se mogla količkaj učinkovito uveljaviti. Nedvomno je, da so Japonci svoj naskok na kitajski jug dobro pripravili, pa da ga nameravajo nadaljevati z veliko energijo, dočim se zdi, da kitajska obramba v tem trenutku z njim ni računala ali vsaj ne na tem prostoru.

Cilj japonske ekspedicije je očiten na prvi pogled in ne more biti o njem nikakega dvoma. Čete so se izkrcale ob zalivu Bias, odkoder je le dobrih 50 km do Hongkonga in odkoder potemtakem tudi ni daleč do Kantona. Japonci hočejo vsekakor doseči železniško progno med Kantonom in Hongkongom ter prekiniti to zvezo, po kateri se dovaja vsakovrstni vojni material za kitajsko vojsko, nadalje pa doseči tudi železnico, ki drži iz Kantona proti severu na Hankov. Japonci so se izkrcali v velikem številu, kar priča, da nameravajo izvesti svoj udarec z največje naglico ter doseči svoj uspeh s presenečenjem, preden bodo mogli Kitajci organizirati svojo obrambo. Če naslednji dnevi bodo pokazali, kako je s pogoji za uspeh v tem pravcu in kako se bo to obnesel japonski načrt: dosedaj se je izvedba japonskih zasnov še vselej zakasnila in močno zavlekla; morda bodo Kitajci tudi to pot pokazali več spretnosti in naglice, nego jim jo pripisujejo v Tokiu.

Toda v navedenem je šele ena stran novice. S tem, da so se Japonci odločili raztegniti bojišče na kitajski jug, so izvedli eno svojih starih zasnov, pred katero so jih svarili tako zmrni domači politiki, kakor tudi zunanji faktori. Zakaj okrog Kantona, na kitajskem jugu, so prizadeti interesi evropskih držav v mnogo večji meri in bolj neposredno nego na severu pri Šanghaju. Tu so kolonije evropskih držav, Velike Britanije, Portugalske in Francije in tu je brez primere več opasnosti, da nastanejo komplikacije. Ni še davno,

ČSR in Madžarska se obračata na velesile

Češkoslovaška je pripravljena k nadaljnjim pogajanjem, Madžari pa zahtevajo takojšnji nastop velesil in odklanjajo vsako popuščanje — Podrobnosti o vzrokih preloma

Praga, 14. okt. br. Prekinitev pogajanj v Komarnu je izzvala veliko napetost med Češkoslovaško in Madžarsko. Češkoslovaška javnost je presenečena nad agresivnim stališčem, ki so ga zavzeli Madžari in ki so docela nepričakovano prekinili nadaljnja pogajanja. V praških vladnih krogih se nad tem ne vznemirjajo, ker se zavedajo, da je ČSR enako kakor pri pogajanjih z Nemčijo tudi pri pogajanjih z Madžarsko pokazala skrajno spravišljivost in dobro voljo za doseg sporazuma. Na drugi strani pa pričakujejo, da bodo velesile, ki bodo morale sedaj reševati ta spor, upoštevale poleg narodnostnega tudi gospodarske in prometne momente. Češkoslovaška mirno pričakuje odločitev velesil, ker se zaveda, da so madžarske zahteve skrajno pretirane in tudi v nasprotju z monakovskim sporazumom. Če bi se ugodilo madžarskim zahtevam bi se s tem ustvaril samo obratni položaj. V tem primeru bi dobila Madžarska slovaško narodno manjšino, ki bi bila številčno znatno večja kakor pa je sedaj madžarska manjšina v ČSR. Češkoslovaški zunanji minister je v tem smislu že interveniral v Berlinu, istočasno pa je češkoslovaška vlada obvestila o nastalem položaju in o svojem stališču tudi vlade v Parizu, Londonu in Rimu s prošnjo, naj zadevo čimprej urede.

Viharna seja madžarske vlade

Budimpešta, 14. okt. br. V madžarskih krogih je zavladalo po prekinitvi pogajanj v Komarnu veliko razburjenje. Takoj po povratku madžarske delegacije iz Komarna v Budimpešto, se je sinoči sestel ministrski svet ob 22. k izredni seji, ki je trajala vse do 3. jutraj. Na seji sta zunanji minister Kanya in prosvetni minister grof Teleky podrobno poročala o razvoju pogajanj v Komarnu, nakar je ministrski svet razpravljal o položaju in o potrebnih ukrepih za doseg madžarskih zahtev. Kakor se doznavajo, je bila seja vlade dokaj burna. Nekateri ministri so očitali zunanjemu ministru grofu Kanyu, da je brez potrebe prekinil pogajanja in s tem povzročil položaj, ki se utesne neugodno razviti za Madžarsko. Prejšnje intervencije velesil, zlasti Nemčije dokazujejo, da Madžarska ne more računati na izpolnitve vseh svojih zahtev ter da se mora omejiti na primerno korekturo meje.

Po vsestranski proučitvi položaja je madžarska vlada sklenila poslati vsem štirim velesilam posebno noto, v kateri bo obrazložila svoje stališče in zahtevala intervencijo v svojo korist. Da bi svojim zahtevam dala večjega poudarka, je vlada sklenila tudi razne vojaške ukrepe. Prvotno se je mislilo celo na mobilizacijo, vendar pa se je vlada za enkrat omejila na delno koncentracijo čet vzdolž madžarsko-češkoslovaške meje. O tem je bil izdan kratek komuniké, ki naglašava, da je vlada razpravljala o vojaških ukrepih, ki jih smatra za potrebne glede na razvoj zunanje-političnega položaja ter da so bili sprejeti sklepi o povečanju vojaške varnosti države.

Danes dopoldne je zunanji minister Kanya izročil poslanikom Nemčije, Italije, Francije in Anglije noto madžarske vlade, v kateri pojasnjuje stališče, ki ga je zavzemala madžarska delegacija pri pogajanjih v Komarnu. V noti pravi madžarska vlada, da si pridržuje pravico akcije, ako bi se pokazala potreba obrambe madžarskih interesov.

V diplomatskih krogih je ta nota izzvala veliko začudenje. Splošno smatrajo za malo verjetno, da bi se Madžarska odločila za kako vojaško intervencijo na lastno pest, ker v njenem največjem interesu, da se vsa zadeva reši na mirnem način.

Odposlanca k Hitlerju in Mussoliniju

Razen tega je madžarska vlada poslala svoje posebne odposlance v Berlin in Rim, da naprosijo Nemčijo in Italijo za podporo. V Berlin je odpoval z letalom danes popoldne bivši ministrski predsednik dr. Daranyi, ki ga je popoldne ob 3. sprejel kancelar Hitler v Monakovem. Njun razgovor je trajal poldruugo uro. Kakšen je bil rezultat tega razgovora, trenutno še ni znano, ker o tem ni bilo izdano nikako poročilo. Po sestanku pri Hitlerju se je Daranyi sestal tudi z zunanjim ministrom

ko je nastal prav resen spor s Francijo radi japonskih vojaških nastopov okrog otoka Hajnan in Paracelsovega otočja. V Londonu so ponovno svarili tokijske državnike pred razširitvijo vojne na južne kitajske province in tudi sedaj se je pokazala v britanski prestolnici znatna vznemirjenost. Saj je še v spominu, kaki množični napadi in opasni konflikti so nastali v Šanghaju in njegovi okolici med Japonci in zunanjimi silami; kar od sebe se vsiljuje pričakovanje, da se bodo podobni spori ponovili sedaj okrog Hongkonga in Kantona.

Razumljivo je, da je izkrcavanje Japoncev na južnem Kitajskem napravilo velik vtis, saj se začelja z njim odločilna akcija, ki si je postavila za cilj, da Čangkajškovo armado popolnoma

Ribbentropom, nakar se je z letalom zopet vrnil v Budimpešto.

V Rim je bil poslan z letalom šef kabineta zunanega ministra grof Csaky, ki je v spremstvu madžarskega poslanika v Rimu obiskal najprvo italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, nato pa je bil sprejet tudi pri Mussoliniju. Razgovori so trajali ves popoldne in je rimski poslanik ponovno bil v telefonski zvezi z Budimpešto.

Po monakovskem dogovoru se mora za primer neuspeha direktnih pogajanj med Češkoslovaško in Madžarsko sklicati nova konferenca štirih velesil, ki bo definitivno odločala o tem sporu. Ta konferenca bo verjetno sklicana v najkrajšem času, morda že proti koncu prihodnjega tedna, ker predstavlja v monakovskem dogovoru določen termin treh mesecev za ureditev madžarskega vprašanja najskrajnejši rok.

Zajeta četa madžarskih teroristov

Praga, 14. okt. AA. ČTK. Iz Užhoroda poročajo: Davi je v gozdovih Helmece v bližini kraja Salanka v Podkarpatski Rusiji začelo nadlegovati tamkajšnje prebivalstvo kakih 350 madžarskih teroristov. Orožniškim patruljam, ki so bile močno ojačane, je uspelo, da so madžarske teroriste obkolile, jih razorožile in aretirale. Med aretiranimi je tudi sin znanega vodje madžarskih narodnih socialistov majorja Szalasziya, ustanovitelja organizacije tako zvanih »Puščastih križev«, nadalje več članov organizacije »turul«. V operacijah proti madžarskim teroristom so sodelovali tudi tanki in letala.

Peštanski listi

Budimpešta, 14. okt. AA. (DNB). Ves madžarski tisk razpravlja danes o prekinitvi madžarsko-češkoslovaških pogajanj. »Pesti Hirlap« pravi, da neuspeh pogajanj nikogar ne preseneča, ker Praga nima posestne in odkrite namere, da bi prišlo do sporazuma. Praga se sedaj trudi, da bi zvrnila odgovornost za neuspeh pogajanj na Slovače, ki pa niso prav nič krivi. »Pester Lloyd« pripominja, da se more po vsem tem ugotoviti, da se je madžarska vlada trudila na vse možne načine, kako bi se vsa vprašanja rešila v prijateljskih pogajanjih v duhu monakovskih sklepov, da pa pri Čehih že od vsega začetka ni bilo dobre volje, da bi se izpolnile upravičene madžarske želje. Čehi so to svoje stališče podpirali se z vojaškimi sredstvi in grožnjami. Pod takimi okoliščinami pa madžarski vladi ni preostalo nič drugega, kakor da se obrne na štiri velesile ter da sebi pridržijo pravico, da ukrene nadaljnje potrebne korake za obrambo koristi svoje države.

Pariška informacija o nemškem stališču

Pariz, 14. okt. br. »Temps« je nočjo glede na prekinitev pogajanj v Komarnu objavil naslednjo vest iz Berlina: V Berlinu prekinitev pogajanj med Češkoslovaško in Madžarsko ni izzvala izredne pozornosti. Politični krogi se slej ko prej ne navdušujejo za madžarske aspiracije, kolikor se ne nanašajo na ureditev položaja madžarske manjšine na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Nemčija vztraja pri stališču, ki ga je zavzela v Monakovem in je za to, da se češkoslovaški obmejni kraji z madžarsko večino priključi Madžarski. Če gre le za to, se bo po njihovem mnenju sporazum zlahka in v kratkem dosegel. Nikakor pa Nemčija ne namerava podpreti Madžarske in Poljske glede na njune zahteve po skupni meji, ki bi jo bilo mogoče doseči le z aneksijo izključno slovaških krajev, odnosno Podkarpatske Rusije. Obe deželi sta se izrazili za to, da ostaneta v okviru Češkoslovaške. Nemška vlada zaradi tega nima niti namena načeti kakšno takšno vprašanje.

Kaj pravijo v Rimu

Rim, 14. okt. AA. (Stefani). »Tribuna« razlaga prekinitev razgovorov med Madžarsko in Češkoslovaško ter poudarja med drugim, da so čehi končno sneli svojo masko, pri čemer so šli celo tako daleč, da že groze Madžarski, kakor je razvidno iz okoliščin, da je njihova vojska

odreže od možnosti oborožitvenih in drugih dobav po poti skozi Kanton, od koder je prihajalo dosedaj daleč največ za vojno potrebne materiale. Vojaška stranka je že dolgo zagovarjala tak energičen nastop, a zmernejši krogi so iz naznačenih razlogov svarili pred tem korakom. Iz dejstva, da je zunanji minister, ki je očitno bil tudi med nasprotniki tega načrta, demisioniral prav za časa evropske krize, se sme sklepati, da so se v Tokiu odločili prav evropsko krizo izbrabiti za nastop proti Kantonu, pa da so svojo namero potem izvedli kljub temu, da se je v Evropi situacija popravila in da so zmernejši faktori bili za drugačno pot.

Z razširitvijo vojne na jug proti Kantonu se vsekakor začelja odločilni del japonske vojne zoper Kitajce.

še vedno mobilizirana, kar seveda samo otežkoča razgovore. S svojo taktiko zavlačevanja so dokazali, da ne žele sporazuma. Vse to so storili navzlic temu, da so prejeli ultimatum Budimpešte, ki jih obvezuje glede odstopa madžarskega ozemlja. List dodaja, da se je pred Evropo še enkrat izkazala zla volja odgovornih čeških krogov, nakar zaključuje:

Kaj zahtevajo Madžari in kaj ponujajo Slovaki

**Slovaški minister o vzrokih preloma v Komarnu
Pripravljenost za nadaljnja pogajanja**

Praga, 14. oktobra. AA (Havas) »Z Madžari se hočemo sporazumeti«, je izjavil danes Havasovemu dopisniku v Bratislavi minister Turčanski član avtonomne slovaške vlade. »Preden bomo prepustili rešitev madžarskega problema velesilam, bomo poskušali obnoviti neposredne razgovore z Madžarsko. Ni izključeno, da bomo od kake tretje države zahtevali posredovanje. Poslanec Karol Sidor bo v kratkem odpoval v Varšavo, kjer se bo morda razgovarjal tudi o tej stvari. Položaj, pa je sedaj tale:

Madžarska delegacija je predložila načrt, po katerem bi morala Slovaška odstopiti 11.268 kv. kilometrov ozemlja, s čimer bi prišlo pod Madžarsko 670.000 Madžarov, a poleg njih tudi 650.000 prebivalcev slovaške krvi. Skupno bi torej morali odstopiti okoli 1.300.000 ljudi. Slovaška delegacija je nasprotno predlagala odstopitev približno 5.784 kv. kilometrov ozemlja s 395.000 prebivalci, med katerimi bi bilo okoli 45.000 Slovakov. Ostalih 300.000 Madžarov, kolikor bi jih ostalo na

»Položaj postaja čedalje težji in svedno bolj potrebne nagle odločitve, ki raj bi čehi dovedle od tega, da so njihovi računi tako danes kakor včeraj napačni. Ako ne bo praška vlada opravičeno času rešila vprašanja, bodo štiri velesile, ki so med tem že v medsebojnem diplomatskem stiku zaradi izmenjave stališč, rešile problem enkrat za vselej.«

Slovaškem, bi bilo v ravnovesju z onimi 300.000 Slovaki, ki žive na Madžarskem. Četudi smo poudarili, da gre za naše strani samo za načrt in da smo pripravljeni razgovarjati se o nekaterih konkretnih točkah madžarskega predloga, je madžarska delegacija odbila razgovore na tej podlagi.

Ponavljam: Hočemo se sporazumeti z Madžari, toda odklanjamo sleherni diktat. Nismo namreč podlegli v kaki vojni, in pravica pripada prav tako nam kakor Madžarom. Zaradi tega nismo mogli sprejeti načrta madžarske delegacije. Pripravljeni smo, da se še nadalje z njimi razgovarjamo na osnovi obeh načrtov. Pripravljeni smo, da je kompromis mogoč. Toda ako madžarska delegacija v sedanjem položaju ali iz kakršnihkoli drugih razlogov ne more popustiti, bi bilo pač najbolje, da se to vprašanje reši s sodelovanjem nevtralne države. Če pa bodo Madžari odbili tudi ta poslednji poskus, potem bodo morale pač velesile monakovske konference sprejeti končne sklepe.«

Chvalkovsky pri Hitlerju

**V Monakovem je češkoslovaški zunanji minister imel
dolg razgovor s kancelarjem Hitlerjem**

Berlin, 14. okt. br. Za najvažnejši dogodek današnjega dne smatrajo v berlinskih diplomatskih krogih današnji sprejem novega češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Chvalkovskega pri kancelarju Hitlerju. Kakor je znano, je češkoslovaški zunanji minister včeraj prišel v Berlin, kjer je imel nad dve uri trajajoč razgovor z zunanjim ministrom Ribbentropom. Razpravljala sta o vseh perečih vprašanjih, ki so nastala po zadnjih dogodkih v odnosjih med Nemčijo in Češkoslovaško. Ze sinoči je bil napovedan sprejem češkoslovaškega zunanjega ministra pri državnem kancelarju Hitlerju. Ker pa se je državni kancelar zamudil v Essenu, kjer si je ogledal nove naprave v Kruppovih tvornicah, je bil ta sprejem odgojen na danes.

Češkoslov. zunanji minister dr. Chvalkovsky in nemški zunanji minister Ribbentrop sta se davi pripeljala iz Berlina v Monakovo. Dopoldne se je iz Essena pripeljal v Monakovo kancelar Hitler, ki je takoj po prihodu sprejel najprej ministra Ribbentropa. Ta mu je poročal o svojih včerajšnjih razgovorih s češkoslovaškim zunanjim ministrom. Ob 12. pa je bil nato v kancelarjevi delovni sobi v navzočnosti Ribbentropa sprejet minister

Chvalkovsky. Razgovor je trajal poldruugo uro in je bil končan malo po 13.30. Temu razgovoru pripisujejo v nemških političnih in diplomatskih krogih največjo važnost in domnevajo, da so bile že pri tej priliki v glavnih obrisih določene osnovne smernice za bodoče odnose med Nemčijo in novo češkoslovaško republiko. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih, je Hitler ob tej priliki izrazil upanje, da se bodo v najkrajšem času premostila tudi nasprotstva med ČSR in Madžarsko in da se bo našla tudi glede tega problema zadovoljiva rešitev.

Po sprejemu pri Hitlerju in po obedu se je minister dr. Chvalkovsky ponovno sestal z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom, s katerim je zopet imel skoraj dve uri trajajoč razgovor. Ta razgovor je bil, kakor zatrjujejo v informiranih krogih, posvečen v glavnem sporu, ki je dovedel do prekinitve pogajanj med Češkoslovaško in Madžarsko v Komarnu. Češkoslovaški zunanji minister je podrobno obrazložil potek pogajanj in stališče Češkoslovaške ter prošil, naj bi Nemčija posredovala in pospešila čimprejšnjo mirno likvidacijo tega spora.

Zvečer je dr. Chvalkovsky odpoval v Prago.

Po odpovedi plebiscita

**Sklep mednarodne komisije je definitiven — Zahvala
britanski legiji**

Berlin, 14. okt. AA. Sinoči se je ponovno sestala mednarodna komisija, sestavljena na podlagi Münchenskega sporazuma. Kakor se je zvedelo iz političnih krogov, je komisija končala svoje delo. Med drugim je prišla do zaključka, da plebiscit v zvezi z odstopitvijo sudskega-nemških pokrajin ni več potreben.

Vsi nemški listi beležijo z največjim zadovoljstvom ta sklep mednarodne komisije.

London, 14. okt. AA. (Reuter). Z ozirom na berlinsko sporočilo, da v Češki ne bo plebiscita, je bilo vodstvo britanske legije uradno obveščeno, da ni več potrebna pomoč njenih članov. Reuter poroča, da se je zunanji minister lord Halifax vodstvu legije zahvalil, zlasti pa članom legije za ves trud in razumevanje za položaj in za usluge, ki so jih ponudili v namenu, da bodo v sudske pokrajine skrbeli za red in mir.

O nemški manjšini v novi Češkoslovaški

Berlin, 14. oktobra. AA. (DNB). Napoli uradna nemška diplomatska politična korespondenca piše o dokončni razmejitvi med Nemčijo in Češkoslovaško, ter pripominja med drugim: Nekoliko stotisoč Nemcev bo tudi po novi razmejitvi ostalo v mnogih češkoslovaških mestih in v jezičnih otokih v češkoslovaški notranjosti. Ti kraji pa niso kompaktno naseljeni od Nemcev in bi tudi v primeru plebiscita ne mogli biti priključeni Nemčiji. Ni v duhu narodno socialistične politike, da

bi zahtevala zase na škodo nekega drugega naroda nekakšno nadvlado, ki naj bi jo dosegla z izkoriščanjem trenutnega položaja. Nemški narod je prepričan, da bodo njegovi rojaki, ki ostanejo še nadalje v češkoslovaški državi in s katerimi se ves nemški narod čuti solidaren, dosegli popolno zavarovanje svojega nadaljnjega obstoja. Njih usoda pa bo še nadalje zanimala tretji rajh. V ostalem predvidevajo monakovski sklepi velike možnosti, da se zaščitijo interesi nemške narodnosti, ki so še nadalje priključena češkoslovaški republiki.

Češka valuta na pariški borzi

Praga, 14. okt. br. Danes je prvič po 25. septembru zopet notirala češkoslovaška krona na pariški borzi. Opoldne je znašal tečaj Kč na pariški borzi 130.3, zaključni tečaj pa je bil 129.3 franke za 100 Kč. Dne 25. septembra, ko je bil tečaj Kč na pariški borzi zadnjič zabeležen, je znašal samo 125.8 frankov za 100 Kč.

Likvidacija komunistične stranke tudi na Češkem

Praga, 14. okt. br. Organ komunistične stranke v ČSR »Rude pravo« je z današnjim dnem prenehal izhajati. V političnih krogih sodijo, da predstavlja to začetek likvidacije komunistične stranke na Češkem.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Volilna pogajanja JNS z združeno opozicijo

Glavni odbor JNS se je včeraj v načelu izrekel za sodelovanje z združeno opozicijo — V primeru samostojnega nastopa pa bo nosilec liste JNS predsednik Živković

Beograd, 14. okt. p. Priprave za volitve so od dneva do dneva bolj živahne. Veliko akcij so razvile vladne stranke in skupine. Že sinoči se je sestel ministrski predsednik dr. Stojadinović z odborom krajevnih organizacij JRZ v Beogradu, Zemunu in Pančevu, za zastopnika akademskega kluba JRZ in predstavnik Jugorasa. Tudi vladna zvezjoradniška skupina, ki jo vodi ministar brez portfelja Voja Djordjević je imela že sinoči volilni sestanek svojega vodstva. Enako razvijajo živahno delovanje tudi opozicijske stranke in skupine. Njihovi voditelji so stalno v stikih s svojimi pristajali in prijatelji. Nedvomno največje zanimanje vseh političnih krogov je bilo danes za pripravljajočo se odločitve JNS glede volilnega sodelovanja s strankami združene opozicije. Že sinoči je bila v stanovanju predsednika stranke Petra Živkovića širša konferenca, ki je trajala globoko v noč in na kateri so pripravili vso gradivo za današnjo sejo ožjega glavnega odbora stranke.

Seja ožjega glavnega odbora stranke se je pričela davi ob 9. in je trajala do 14.30. Bila je v prostorih glavnega strankinega tajništva v Kosovski ulici. Na seji se je zbralo 140 delegatov stranke iz vseh krajev države. Šest članov ožjega glavnega odbora se je brzojavno opravičilo, a vsi so obenem izjavili, da se v celoti strinjajo s tem, kar bo na seji sklenjeno. Iz dravske banovine so prišli na sejo glavni tajnik stranke senator dr. Albert Kramer, senator Ivan Pucelj, dr. Pirkmajer, dr. Lipold, bivši narodni poslanci Ivan Mohorić, Ivan Mravljec, Albin Koman, Avgust Lukačić, Rudolf Plešković in mag. Stanko Hočevar.

Sejo je otvoril in vodil predsednik Peter Živković. Pozdravil je vse člane odbora in naglasil pomen tega sestanka glede na sklepe, ki jih bo treba sprejeti. Pozval je vse prisotne, da orisujejo svoje stališče, pri čemer naj vpoštevajo sedanji politični položaj, razpoloženje pristajev in splošne razloge, ki zahtevajo širšo volilno koalicijo. Govor predsednika stranke je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Burno pozdravljen je pričel nato govoriti glavni tajnik dr. Albert Kramer. V obširnem referatu, ki je trajal preko ene ure, je podal glavne poteze sedanjega političnega položaja Obeležil je razvoj političnih dogodkov, zlasti dogodke poslednjih dni in poročal o razgovorih, ki jih je imel z različnimi politiki. Podrobno je poročal o ponudbi, ki jo je prejela JNS od opozicijskega Bloka narodnega sporazuma za volilno sodelovanje, in govoril o možnih načinih tega sodelovanja.

Po njegovem govoru se je razvila daljša debata, v katero so posegli oba podpredsednika stranke Jovo Banjanin in dr. Juraj Demetrović ter predstavniki iz prav vseh banovin, med njimi dr. Lipold iz Maribora.

Na seji je bil izvoljen poseben odbor, tako zvano razširjeno predsedstvo, ki bo predstavljal politični volilni odbor stranke. V odboru so predsednik stranke Peter Živković, oba podpredsednika Jovo Banjanin in dr. Juraj Demetrović, glavni tajnik dr. Albert Kramer, dr. Svetislav Popović, Bogoljub Jevtić, dr. Kosta Kumanudi, dr. Grga Anđelić, dr. Ljuba Tomašić in Ilija Mihajlović. To razširjeno predsedstvo bo vodilo vse posle, ki bodo v zvezi z volitvami, pogajalo se bo z vodstvom združene opozicije, opravilo vse tehnične volilne posle, kakor sestavo kandidatnih

list in uredilo še vse ostale zadeve v zvezi z decembrskimi volitvami.

Komunike o seji

Po seji je bil objavljen za tisk naslednji komunikat:

»Ožji glavni odbor JNS je imel 14. t. m. sejo pod vodstvom predsednika stranke Petra Živkovića. Predmet seje so bile priprave za volitve. Ožji glavni odbor je razpravljao o predlogu vodstva združene opozicije za skupni nastop pri volitvah. Po vsestranski razpravi je bilo soglasno v načelu odobreno, da Jugoslovenska nacionalna stranka sprejme ponujeno sodelovanje. Vodstvo stranke je bilo pooblašeno, da na osnovi izmenjanih misli prične pogajanja in jih čim prej zavrh. Za primer, da bi stranka samostojno sodelovala pri volitvah, je ožji glavni odbor soglasno zaključil, da bo nosilec državne kandidatske liste stranke predsednik Peter Živković. Na seji so bili sprejeti tudi potrebni sklepi, da se tehnične priprave za volitve prične čim prej in čim uspešneje dovrši.«

Glavni tajnik stranke dr. Albert Kramer je skupno s senatorjem dr. Grgom Anđelićem in Ilijo Mihajlovićem še noč stopil v stike z delovnim odborom združene opozicije. Obvestil ga je o načelnem pristanku stranke na volilno sodelovanje, nakar se nadaljujejo že v prejšnjih dneh pričetki razgovori.

Glasilo dr. Mačka o sodelovanju z JNS

Zagreb, 14. okt. o. Nocojšnji »Hrvatski dnevnik« je objavil v svojem uvodniku tudi naslednji odstavek:

»Znano je, da se JNS ni solidarizirala s sporazumom z dne 8. oktobra 1937, priznati pa je treba, da je bil slovenski del JNS v kritiki tega sporazuma mnogo bolj obziren, kakor ostali prvaki JNS. Glavno kampanjo proti sporazumu so vodili zastopniki JNS v hrvatskih krajih. Čeprav tehnična volilna kolaboracija ne pomeni identifikacije s političnimi kandidature, na katerih nosilca se vežejo kandidature, da oni, ki svoje kandidature, dasi morda iz tehničnih razlogov, vežejo na nosilca neke liste, ne morejo volilne borbe svojih somišljenikov koncentrirati proti politiki osebnosti, na katerih listi postavljajo tudi svoje kandidature.«

Vladko Radić se umika?

Zagreb, 14. okt. o. V zadnjem času so se razširili glasovi, da bo poskusil Vladko Radić ustanoviti svojo posebno stranko, ki naj bi nastopila proti HSS. Sedaj iz okolice mladega Radića te vesti zanikajo in zatrjujejo, da Vladko Radić ni nameraval pričeti s tako posebno politično akcijo. Te dni je dobil potni list in se pripravlja na pot v inozemstvo. Nekaj časa bo v Parizu. To njegov potovanje navaja za dokaz, da ne namerava osebno poseči v volilno borbo.

Iz državnega odbora

Beograd, 14. okt. p. Državni odbor za volitve v Narodno skupščino se je na svoji včerajšnji seji razdelil v odseke po banovinah. Referat za dravsko banovino ima predsednik državnega sveta v Beogradu dr. Stefan Sagadin, njegov namestnik pa je predsednik Stola sedmorice v Zagrebu dr. Milan Kugler.

Chamberlain misli razširiti svojo vladu

Možnost ustanovitve dveh novih ministrstev — Pospešeno angleško oboroževanje

London, 14. okt. d. Vest, da bo ministrski predsednik Chamberlain, ki se mudi sedaj na škotskem, predčasno prekinil svoj dopust, se v poučenih krogih potrjuje. Ministrski predsednik se bo vrnil v London že v ponedeljek, za sredo pa je sklicana redna seja angleške vlade, ki se bo poročila »Daily Maila« bavlja v prvi vrsti s pospešenjem angleške oborožitve in ojačenjem angleške vojske.

Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bo Chamberlain razširil svojo vladu, v katero bo pritegnil tudi več oseb, ki niso dosedaj vodile nobenih državnih uradov, a so že dokazale svoje velike sposobnosti. Pri tem bo gledal predvsem na to, da bodo novi ministri uživali zaupanje vseh strank. Ni izključeno, da bodo v zvezi s popolno preosnovi vladnega aparata ustanovljeni tudi novi vladni uradi.

»Daily Express« računa s tem, da bo angleška vlada na svoji seji v sredo poročala tudi o pripravi, ali umik italijanskih prostovoljcev iz Španije zadostuje za uveljavljanje angleško-italijanskega dogovora. Vsekakor se bo angleška vlada počela tudi z Macdonaldovim poročilom o njegovih razgovorih ter s položajem na Daljnem vzhodu.

Dve novi ministrstvi

London, 14. oktobra. AA. Današnji listi opozarjajo na sejo vlade, ki bo prihodnji teden. Splošno sodijo, da bo Chamberlain predlagal nove ukrepe za zavarovanje Velike Britanije, in je zelo verjetno, da bosta ustanovljeni dve novi ministrstvi, za nacionalno delo in za preskrbo municije.

Finančni minister in podpredsednik vlade sir John Simon je včeraj popoldne govoril v Seftieldu in je izjavil med drugim, da je vlada sklenila izvršiti posebno anketo o pomanzkljivosti v oboroževanju, ki jih je pokazala sedanja mednarodna kriza. Sir John Simon sicer ni postavil vprašanja, ali bi bilo tudi potrebno uvesti splošno vojaško dolžnost in ali bi tudi v bodoče že zadostovalo rekrutiranje prostovoljcev, vendar pa je opozoril, da je

trenutno glavni problem v tem, da se sistematsko organizira rekrutiranje prostovoljcev-specialistov.

Nocoj je prispelo v London eno najvažnejših kanadskih letalskih zastopstev, kar jih je kdaj obiskalo Veliko Britanijo. Kakor poroča Reuter iz avtoritativnih virov, bo razpravljalo z angleškim letalskim ministrom med drugim tudi o sklenitvi sporazuma in dogovora za izdelavo bombnikov v dominionih.

Nemški načrt o letalskem paktu z Anglijo

London, 14. okt. V zvezi z vestmi, da pričakujejo v berlinskih političnih krogih od Velike Britanije ali od Francije odgovor na Hitlerjev predlog o omejitvi oboroževanja, poroča agencija Reuter iz zanesljivega vira, da še ni prišlo do neposrednega stika med berlinsko in londonsko vlado glede vprašanja splošne razorožitve. Zato smatrajo v Londonu te vesti za poskusni balon, ali bi se mogla pobuda za konferenco prenesti v Veliko Britanijo, uradne reakcije na to nemško mnenje pa ne more biti, dokler ne bo na razpolago kaj definitivnega. Dotlej je mogoče samo domnevati, da je morda čas že primeren za konferenco.

List »Yorkshire Evening News Public« poroča, da je zunanji minister Ribbentrop predložil Hitlerju načrt za letalski pakt, ki naj bi služil za osnovo pri pogajanjih v Londonu. Po tem načrtu naj bi se med Nemčijo in Anglijo sklenil pakt o razmerju 3:1 med vojaškim letalstvom Nemčije in Velike Britanije.

Obnova pogajanj med Italijo in Anglijo

Rim, 14. okt. br. Razgovori zunanjega ministra Ciana z grofom Perthom so se po večdnevni prekinitvi snoč zopet obnovili. V angleških krogih zatrjujejo, da je bil pri tej priliki sporočen odgovor angleške vlade na italijanske predloge pred 8 dnevi za uveljavljanje angleško-italijanskega sporazuma.

Beležke

„Politika“ o pogajanjih za volilno sodelovanje

Listi slovenčevskega tabora in njihovi zavezniki z raznimi drugimi maskami skušajo v svoji znanosti malenkostnosti pogajanja za volilno sodelovanje med JNS in združeno opozicijo naslikati kot nekako »moleodovanje« JNS, da bi jo združena opozicija sprejela na svojo listo. Objektivno smo že poročali, kako je s stvarjo. V informaciji svojim čitateljem navajamo danes še, kaj piše o tem beograjska »Politika«, ki se ji pač ne da očitati, da bi simpatizirala z JNS. List pravi med drugim: »V opozicijskih krogih je veliko zanimanje za nadaljnji razvoj pogajanj med blokom narodnega sporazuma (združeno opozicijo) ter JNS in ostalimi opozicijskimi skupinami. Kakor je znano, je delovni odbor bloka sporazuma na lastno iniciativo začel razpravljati o možnosti sodelovanja z vsemi ostalimi političnimi skupinami in strujami, ki so v opoziciji. Razni prvaki združene opozicije so že davno pred razpisom volitev sondirali teren pri strankah izven združene opozicije, ali bi bil mogoč skupen nastop pri volitvah. Na svoji seji 12. t. m. je delovni odbor bloka sporazuma sklenil pozvati k skupnemu volilnemu nastopu Jugoslovensko nacionalno stranko, Ljetičev »Zbor« in tudi vse druge skupine parlamentarne opozicije. O tem sklepu bloka sporazuma se bodo sedaj morale izjaviti skupine ki so bile povabljene k sodelovanju. Iniciativa je torej s tem prešla v roke JNS in ostalih skupin izven bloka.«

Preroški čut „Jutra“

»Slovenskemu domu« ni všeč, da je »Jutro« pozdravilo imenovanje prvih slovenskih akademikov in ob tej priliki pisalo tudi o slovenski kulturi. »Jutro« bi bilo mogoče po mnenju »Slovenčev« opoldanske izjave »po svoji častniški dolžnosti« napadati vse, kar je slovenskega. Če »Jutro« tega ne dela, tedaj uganja samo volilni mačehar.

Kakor je videti, nam »Slovenski dom« priznava izredne preroške sposobnosti. »Zaradi volilnega manevra« smo že spomnili l. 1937 v uvodniku zagovarjali in utemeljevali ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Ko je bila lani v decembru ustanovljena, smo seveda vohali v zraku volitve in se brž podvzivali z uvodnikom v pozdrav Akademiji in s celo stranjo besedila in slik prvih akademikov. To smo storili samo zato, ker pričakujemo — po logiki »Slovenskega doma« seveda — da bodo novi gg. akademiki strumno volili tisto listo, ki jo bo »Jutro« predlagalo in da bo firma Regalitas et cons. zadruga za varovanje čistih udov slovenskega naroda, stopila v konsorcij naših listov.

Glede raznih izjav o Akademiji v Beogradu bodo gg. pri »Slovenskem domu«, ki so znani po svojem zelo razvitem čutu za resnico, priobčili kot nadaljevanje svojih zanimivih citatov tudi izjave senatorja Luge Vojnovića (JRZ) in stališče »Vremena« ob ustanovitvi ljubljanske Akademije. Sicer pa obljubljam, da bomo »po svoji častniški dolžnosti« vztrajno branili slovenske kulturne interese tudi po volitvah, ker bomo zopet vohali v zraku nadaljnje volitve.

Kaj pravite?

V svoji rubriki, ki jo od časa do časa objavlja »Slovenec« pod gornjim naslovom, piše v včerajšnji številki:

»Kaj pravite, ali je mogoče, da je v kakih državah na svetu organizacija, ki bi svojim sonarodnjakom trgala raz prsi znake njihove narodne pripadnosti. V istem času pa razdeljevala med mladino državne znake neke druge države, da jih javno nosi po ulicah? In ali bi bilo mogoče, da bi v istem času ista organizacija reklamirala za sebe naslov »patriotične in državotvorne« narodne organizacije in bi lastna država njeno »nacionalno« delo še podpirala z bogatimi finančnimi sredstvi? Kaj pravite, ali je mogoče, da bi se kje na svetu dogajale takšne gorostasnosti?»

Tudi mi sprašujemo: kaj pravite? Kaj pravite k takemu pisanju, tudi če bi bilo resnično? In kaj šele pravite, ko veste, da je ta napad na Sokola grdo izmišljen?

Nemški odmev londonskih čeških zbirk

»Berliner Börsen Zeitung« razpravlja v posebnem članku o prihodu londonskega župana v Prago, kjer namerava praški vladi izročiti v Angliji zbrane prispevke za češke begunce iz suetskoga ozemlja. List pravi med drugim:

»Ako bi to prizadevanje, vodila prava krščanska ljubezen do bližnjega, bi bilo vse v redu. Toda opozoriti moramo, da se v dobi med majem in septembrom, ko je na 200.000 suetskimi Nemcem pribežalo v tretji raj, ni našel noben angleški župan, v katerem bi se prebudila krščanska ljubezen do bližnjega. Zato moramo pač ugotoviti, da si angleška človekoljubnost izbiro predmet svoje brige s čudovito doslednostjo vselej samo tam, kjer se Angličje kažejo kot sovražniki nemškega naroda, s čimer dokazujejo, da jim gre samo za politično trgovino.«

Čsl. ljudska stranka likvidira na Slovaškem

Med češkoslovaškimi strankami, ki so se udeleževale v vsej republiki in torej tudi na Slovaškem, je bila tudi čsl. ljudska stranka, katere šef je msgr. Šramek. Po osamosvojitvi Slovaške je sedaj ta stranka sklenila, da bo ustavila svoje delovanje na slovaškem ozemlju. Svojem dosedanjam pristajšem je svetovala, naj se pridružijo Hlinkovi slovaški ljudski stranki.

Poljski stratosferni balon uničen

Varšava, 14. okt. AA. Pri pripravih za polnjenje stratosfernega balona je nenadoma nastal ogenj, ki je uničil velik del zgornjega platna. Človeških žrtev ni bilo. Zaradi škode, ki je nastala, mislijo, da se balon to jesen ne bo mogel dvigniti k polju. Eksplozijo je bržkone povzročila električna iskra točnega vzroka pa seveda ne morejo ugotoviti.

Razpis natečaja za spomenik kralju Aleksandru Zedinitelju v Ljubljani

Ljubljana, 14. okt. V mestni zbornici je bila danes ob 18. seji akcijskega odbora za postavitev spomenika kralju Aleksandru Zedinitelju. Na dnevnem redu je bila ena sama točka: sklepanje o pogojih in o programu natečaja za spomenik. Predsednik dr. Pipenbacher je na kratko poročal o sporočilu mestne občine, da nima pomislekov proti sklepu odbora, naj spomenik stoji v podaljšani osi Aleksandrove ceste med pravoslavno cerkvijo in bodočo moderno galerijo. Nato je upravnik Narodne galerije Ivan Zorman kot zastopnik ocenjevalnega razsodišča prečital pogoje in program natečaja. Odbor je sprejel osnutek brez bistvenih sprememb. Seja je v celotni trajala samo peto uro.

Prihodnje dni bo odbor v dnevnikih objavil natečaj, o katerem pričakuje, da bodo naši kiparji z ozirom na pomembnost spomenika vili v plastične zasnovе vsi resnost in znanje in tako obogatili našo likovno umetnost z delom zgodovinske

trajnosti. Natečaja se bodo lahko udeležili vsi umetniki jugoslovenske narodnosti. Člani ocenjevalnega razsodišča so predsednik dr. Gradnik, inž. Bevc, inž. arh. Herman Hus, prof. Gojmir Anton Kos, sodnik stola sedmorice Anton Lajovic, akad. slikar Maleš, inž. arh. Platner, inž. arh. Rohrmann, univ. prof. dr. Stele in upravnik Ivan Zorman.

Udeleženci natečaja morajo do 16. januarja 1939. izročiti ali poslati akcijskemu odboru, ki ima svojo pisarno v Gledališki ulici št. 3, model spomenika v mavcu v merilu 1 : 10, glavo v mavcu, izdelano v spomeniški velikosti, ter z realnimi podatki opremljen proračun. Stroški za celotni spomenik (temelj, podstavek, plastiko in vso montažo) ne smejo presegati vsote 1.200.000 din, umetnikov honorar pa znaša 20% končne obračunske vsote. Nagradni razpisanih, pač pa so določeni odkupi po vrsti ocenitve v zneskih 20.000, 15.000 in 10.000 din za prve tri načrte, za nadaljnjih sedem pa po 5.000 din.

Prodiranje proti Kantonu

Japonske čete, ki so se izkrcale v Biaškem zalivu pri Kantonu, naglo prodirajo v notranjost južne Kitajske

Tokio, 14. okt. a. (Reuter). Izkrcavanje japonskih čet na Južnem Kitajskem je zaključeno. Glavno japonsko poveljstvo poroča, da so čete, ki so se izkrcale v zalivu Bias, prispale včeraj do postojank pri Tanghui, nakar so prekoračile reko Tajkong in v pospešenem maršu napredovale v notranjost. Vse prometne zveze med Hongkongom in Kantonom so pretrgane. Železnice in cestne mostove so Kitajci pognali v zrak. Plovba po reki Tajkong je nemogoča, oddelki japonske mornarice so že zavzeli utrdbe Baja Caan ter zaplenili več poljskih topov in veliko količino streliva. Japonska pomorska letala so napadla železniško progo Kanton — Hankov južno od Vingtana ter železniško progo Kanton-Keulun, ki je pretrgana. Poleg tega so japonski letalci bombardirali kitajske čete in uničili 37 kitajskih tankov.

Hankov, 14. oktobra. AA. (DNE). Vest, ki je kitajskega vira pravijo, da so kitajski letalci v sredo in četrtek ponovno bombardirali japonske čete, ki so se izkrcavale v zalivu Bias. Ena izmed japonskih prevoznih ladij je bila zadeta. Verjetno bo trajalo še precej dolgo, preden bodo Japonci zorali v tem sektorju zadostno število čet za splošni napad na višavje, ki zapira pot proti Hankovu. Kitajci so poslali na to stran velika ojačenja.

Hankov, 14. oktobra. AA. (Havas). Iz neuradnega vira se doznava še nepo-

trjena vest, da je pokrajinska vlada v Kantonu zapustila mesto in se preselila v Huanguen, severno od Kantona. Tudi žene in otroci so danes zapustili mesto. V Hongkong so prispeli prvi begunci iz Kantona, med njimi tudi Nemci, čeprav so še včeraj smatrali, da nemški generalni konzul ne bo nasvetoval nemškemu državljanom odhod iz mesta.

S fronte pri Hankovu

Sanghaj, 14. oktobra. AA. (Reuter). Kitajci so japonske oddelke pri Jehuanu na višavju jugozapadno od Jangcina po daljši borbi, ki je trajala štiri dni in v kateri je padlo 11.000 japonskih vojakov, pognali v beg. Po vestih iz Hankova je Hsinjang še vedno v kitajskih rokah in je železniška zveza Pejping-Hankov že povsem očiščena Japoncev. Japonci demantirajo ta kitajska obvestila.

Italija in Japonska

Tokio, 14. okt. AA. Havas: Po poročilih japonskega tiska je predsednik italijanske vlade Mussolini dne 12. oktobra o priliki sprejema japonskih častnikov izjavil: Japonska in Italija sta podpisali pakt proti kominterni. Toda jaz sem pripravljen stopiti v še bolj pristranske odnose z Japonsko. V svojem uvodniku pravi list »Asahi«, da je treba tej izjavi sedaj, ko so se začele japonske čete izkrcavati v južni Kitajski, priznati še poseben pomen.

Sprejemi pri predsedniku vlade

Beograd, 14. okt. AA. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je sprejel danes turskega poslanika Ali Hajdar Aktaja, finskega poslanika Oni Talasa, nuncija Ettore Felicia ter zagrebskega župana dr. Teodorja Pečiča.

Minister Kabalin v Zagrebu

Beograd, 14. okt. AA. Nocoj je odpoval minister za trgovino in industrijo inž. Kabalin v Zagreb, kjer bo prisostvoval jutrišnjim posvetitvi nove zgradbe drž. trgovske akademije in drž. strokovne ženske obrtne šole v Zagrebu.

Za postavitev spomenika pesniku Milanu Rakiću

Beograd, 14. okt. p. V ponedeljek 24. t. m. priredi beograjski Penklub v Kolarčevem ljudskem vseučilišču svečano akademijo v spomin na svojega pokojnega predsednika bivšega poslanika in znanega srbskega pesnika Milana Rakića. Penklub namerava zbrati sredstva, da bi Rakiću postavil v Beogradu lep spomenik.

Smrt zaslužne humanitarne delavke

Beograd, 14. okt. p. V Živkovićevevi sanatoriji je preteklo noč umrla Draga Petrovićeva, po vsej državi znana velika dobrotelica revežev, humanitarna in nacionalna delavka.

Iz prosvetne službe

Beograd, 14. okt. p. Bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec v Mariboru je napredoval v 4-1. — Na lastno prošnjo so premeščeni učitelji meščanskih šol Josip Novak iz Ormoža v Slov. Konjice, Josip Goršek iz Škofje Loke na Rakek ter učiteljica Dora Novak iz Ribnice v St. Vid. — Razveljavljen je ukaz o premestitvi meščanskoškolskega učitelja Edgarka Vonce iz St. Vida za upravitelja meščanske šole na Rakeku. Na lastno prošnjo je bil imenovan za upravitelja meščanske šole v Trzinu.

Nova ženska gimnazija v Beogradu

Beograd, 14. okt. p. V Beogradu bo otvorjena nova, šesta popolna ženska realna gimnazija.

Justifikaciji v Berlinu

Berlin, 14. okt. AA. Davi je bila izvršena smrtna kazen nad Francem Batishom iz Triera in Jožefom Barancem iz Ratibora. Oba sta bila obsojena na smrt zaradi veleizdaje.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Vedno vreme z jutranjo meglo v vsej državi, le na skrajnem severozapadu je bilo nekoliko oblačno. Toplota se je nekoliko dvignila, tolažna noč je bila hladna. Najnižja toplota 1. Ulice 0, najvišja Podgorica 27 C.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro v vsej državi z jutranjo meglo. Samo v severozapadnih in severnih krajih prilično oblačno.

Zagrebka: Vedro. Dunajski: V splošnem še lepo, v prostih legah sveži vetrovi.

Kako so prebili solunsko fronto

Odlično uspelo predavanje polkovnika Dragoljuba Mihajlovića

Ljubljana, 14. oktobra

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani je sredi veliki dvorani Kazine priredila izredno dobro obiskano predavanje o »Proboju solunske fronte leta 1918«. Priredba spada v okvir proslav ob 20-letnici tega znamenitega čina naše vojske, ki je odločilno vplival na zmagovito zaključek svetovne vojne, ko je vse kazalo, da se bo svetovni pokol zavlekel še preko pete zime. Dobrovoljci so naprosili kot predavatelja polkovnika generalnega štaba Dragoljuba Mihajlovića, komandanta celjskega topniškega polka, ki je kot strokovnjak, soudeleženec in očividec dvome-sečnih bojev podal nazorno sliko razvoja vojaških borb, katerih posledica je bila svobodna Jugoslavija. Predavanja se je udeležila velika množica občinstva vseh slojev, osobito častno pa je bila zastopana naša mladina, ki je z napeto pozornostjo sledila izvajanjem predavatelja. Predavanju so med drugimi prisostvovali brig. general Zivojin Pavlović, francoski konzul g. Remerand, vseuč. prof. dr. Spektorskiž itd.

Predsednik dobrovoljcev g. prof. Jeras je v krajšem govoru predstavil občinstvu predavatelja, se mu zahvalil za prijazen odziv na prošnjo dobrovoljcev ter mu v znak priznanja poklonil znano publikacijo »Dobrovoljci - kladivarji Jugoslavije«.

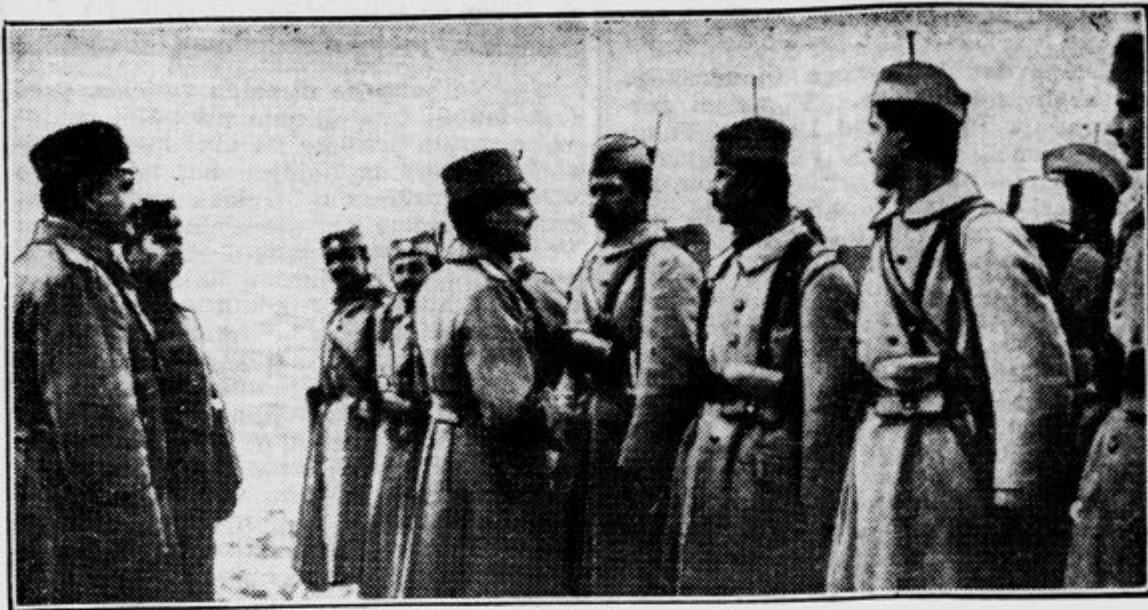
Predavatelj je najprej orisal predzgodovino solunske fronte, pokazal, kako naporno je bilo mnenje zapadnih vojaških strokovnjakov, ki so smatrali balkansko bojišče za bojišče podrejene važnosti, opisal napore tedanjega regenta Aleksandra, ki je deloval zoper nameravano likvidacijo operacij na Balkanu, in prešel na osrednji del svojega predavanja, na sam proboj bolgarsko-nemške fronte v odseku Kajmakčalana. Boji v letih 1916. in 1917. so imeli namen odpreti zavezniškim vojskam vrata v dolino Vardarja in Morave preko pelagonske ravnine ali preko Djevdjelija ob Var-

NAŠI NOVI AKADEMIKI

Dr. Metod Dolenc

Ze ob ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani smo priobčili na tem mestu kratke življenjepisne in slike njenih prvih rednih članov, gg. dr. Fr. Kidriča, dr. Milka Kosa, dr. Gojmir Kreka, dr. R. Nahtigala, dr. Aleša Ušeničnika, dr. R. Zupaniča in Otona Zupaniča.

Danes začnemo seznanjati naše občinstvo z novimi akademiki, ki jih je hkrati s prej navedenimi imenovalo kraljevska akademija.

Poveljnik prestolonaslednik Aleksander in njegovi borci

darju. Nasprotnik je kmalu spoznal važnost teh dveh prehodov in je oba silovito utrdil, da na proboj skoroda ni bilo več misliti. Poveljstvo srbskih in jugoslovenskih čet je nato predložilo zaveznikom nov načrt, naj bi se proboj izvršil v gorskem masivu Kajmakčalana, ki ga je sovražnik smatral za neprehodno utrdbo, toda zavezniško poveljstvo je bilo gluho za ta srbski načrt. Generala Sarail in Guillaumat sta bila proti njemu, šele tretji poveljnik solunske fronte general Franchet d'Esperey je spoznal strateško pomembnost srbskega načrta in se močno zavzel za njega izvršitev. Začelo se je osredotočenje sil na Mogenski planoti, s katere bi izšel splošen napad na 30 km dolgem odseku, ležečem skoro natančno sredi fronte med Solunom in Jadranskim morjem. Dovoljenje za podjeto je prišlo iz Pariza po dolgem oklevanju šele 10. avgusta, dasi so bile priprave za splošni napad izvršene že 1. avgusta. Po dovoljenju je general Franchet d'Esperey, kasnejši francoski maršal in jugoslovenski vojvoda odredil splošni napad za 14. septembra 1918. Od šeste ure tega dne do iste ure 15. septembra so grmeli topovi kot topniška priprava za vseobčilni napad, nato pa so naskočile neprehodni kajmakčalanski vozel tri naše in dve francoski diviziji. Začel se je najgroznejši boj in uspehu napadalcev se mora vsakdo čuditi, kdor je kdaj videl kajmakčalansko gorsko skupino. Naše čete so imele za cilj Gradsko, odkoder se je vršila preskrba bolgarskih in nemških čet na pelagonskem polju in v dolini Vardarja, da presekaajo zvezo teh sil z zaledjem. V neposredni zagonu so osvojile gorski vozel in se začele spuščati v dolino. Sovražnik je v največji naglici dovažal pomožne čete in naša vojska

je bila v težkem položaju osobito zaradi tega, ker je bil sočasni angleški napad na desnem krilu, ki naj bi bil razbremenil osrednji odsek, odbit z velikimi izgubami. Toda naše čete so bile že v svoji zemlji in njihovega pritiska ni mogla ustaviti nikakoli sila. Sovražnik se je umaknil, da se pri Skoplju zopet zbere na odpor. Naše čete pa so mu onemogočile ta poskus, čeprav je večji del solunske zavezniške vojske dobil povelje, da krene proti Caribrodu s čisto politično nalogo, namesto da bi z vsilo zasledoval sovražnika in izkoristil zmago. Tako so se naše čete (9000 mož) izmučene znašle pod Nišem nasproti 30.000 nemških in avstrijskih čet. Srbsko poveljstvo je komaj izposlovalo dovoljenje za napad in pod Nišem se je dogodil čudež, da je več kot trikrat manjša naša vojska osvojila utrjene položaje sovražnika in ga odsejal razbitega gnala do Save in Dunava, preko obeh rek globoko v ogrsko nižino. Naša zmaga je izločila iz akcije Bolgarijo in Turčijo, zadala zadnji odločilni udarec Avstriji ter omajala s'lo centralni držav. Srbska strategija in brezprimerna hrabrost jugoslovenskih čet je odločila svetovno vojno na oni točki, kjer so se sovražnosti začele 1. 1914.

Predavatelj se je ob koncu spomnil onih tisočev in tisočev, ki so dali življenje za našo svobodo, legendarnega junaštva naše vojske in nadčloveških naporov, ki jih je morala pretrpeti na svojem zmagovitnem potu. Občinstvo je govornika za njegova juna in poljudna izvajanja nagradilo s toplim priznanjem. Dobrovoljcem je čestitali na lepi prireditvi, ki je zbrala tako veliko občinstva k tej domoljubni manifestaciji.

Filmi in fotografije dr. Keste Kostića

Številno občinstvo se mu je toplo zahvalilo

Ljubljana, 14. oktobra

Pod okriljem Zveze za tujski promet je sredi v franciskanski dvorani predaval dr. Konstantin Kostić, novosadski rojak in sloveči propagandni strokovnjak iz New Yorka, o svojih potovanjih po štirih kontinentih. Številnemu občinstvu je predavatelj predstavil predsednik zveze dr. Marn, nato pa je dr. Kostić izrekel najprej nekaj las-kavih besed o lepoti naše ožje domovine, ki jo je označil za eno najlepših pokrajin vsega sveta. Pred tremi tedni je na povabilo Zveze za tujski promet prispel iz Beograda v Belo Krajino in nato s svojimi sodelavci preoml vso Slovenijo, da je napravil dolgo vrsto prav lepih diaprozitivov in filmov, s katerimi bo ponesel lepoto naše zemlje daleč po svetu.

V predavanju samem, ki ga je spremljal s predvajanjem pestre množice barvnih posnetkov, je poslušalce povedel najprej v Beograd in Južno Srbijo, nato pa je prikazal najzanimivejše pokrajine iz Madžarske, Poljske, Estonije, Finske, Švedske in Nor-

veške. V drugem delu predavanja je z besedo in sliko očrtal lepote in senzaciji polno potovanje iz Amerike z New Yorkom, znamenitim Narodnim parkom, Hollywoodom in čarobno krasnimi otoki, kakor sta Kuba in Jamajka, v Brazilijo, na Azore, v Lizbono, skozi Gibraltarsko ožino v Alžir pa v Italijo in Grčijo, nato pa spet v Jugoslavijo, kjer se je njegovo predavanje po obisku dalmatinske obale, Sarajeva in Plitvic za konec ustavilo na Bledu. Za svoja izvajanja je predavatelj žel mnogo navdušenega odobravanja.

Dve načelni besedi

Predavanje dr. Konstantina Kostića velja oceniti v nekaterih ozirih kot pozitivno dejanje. Pokazalo je z nekaterimi dobri primerki sedanjostno stopnjo fotografije v naravnih barvah in nje veliki pomen za tujsko prometno propagando — občinstvo, ki je vedno dojemljivo za eksotične senzacije, pa je seznanilo z daljnimi kraji in za-

nimivostmi, ki so ljudem povprečnega možnosti drugače samo cilj neizpolnjivega hrepenja. Dodam še nad vse hvalevredno dejstvo, da so si prireditelji izbrali tokrat človeka domačega jezika in človeka, ki zna ta jezik dokaj spretno obračati. Občinstvo se je vsakako zabavalo in je odhajalo zadovoljno, predavateljeva beseda mu je dala pozabiti na marsikateri nedostatek, ki bi postavljali uspeh tega večera drugače na navoro karto.

Pred vsem si bodimo na jasnem, da je Ljubljana mesto visoke fotografske kulture, ene najvišjih na svetu. Poleg nekega dela občinstva, ki sprejema kakor povsod drugod vse, kar mu ponuja, z nekritično hvaležnostjo, je pri nas velik kader ljudi, ki imajo v fotografskem pogledu tako izsolan okus, da se ne zadovoljijo s povprečnim delom. Komaj mesec dni nas loči od razstave na ljubljanskem velesojmu, na kateri smo videli nekoliko sto diaprozitivov v naravnih barvah, ki so predstavljali višek vsega, kar je mogoče v tem področju danes sploh doseči, in ki so pokazali zlasti to, da imajo naši domači amaterji tega materiala za vse potrebe na pretek. Spričo tistega prikaza fotografije v naravnih barvah nas ne more zadovoljiti predavanje, ki je obsegalo vendarle okrog 80 odstotkov tehnično nedovršenih, premalo ali preveč eksponiranih posnetkov s skazanimi barvnimi vrednotami, da o kompozicijskih, vsebinskih in izvirnostnih vrednotah. Ki jih zahtevamo za barvno fotografijo, prav tako kakor za črno-belo, niti ne govorim. Pred kakšnimi desetimi leti smo slovenski fotomateriji napovedali neizprosno boj razgledniški fotografiji v slabem pomenu besede, fotografiji knipsarske kvalitete, ki nas je dotlej po večini predstavljala svetu. Dosegli smo nekaj uspeha — zdaj bo treba, kakor vse kaže, strogo gledati na to, da si tiste nekdajne povprečne črno-bele fotografije ne damo nadomestiti s prav tako povprečno barvno fotografijo, pa naj prihaja pod kakršnim koli imenom in naj bi rabila kakršnemu koli namenu.

To je eno. Drugo pa je tole: V reklamah za to predavanje smo čitali da so vodilni čimtelji naše tujske prometne propagande g. dr. Kostića angažirali za izdelavo dveh barvnih filmov o Sloveniji. Nisem ju videl in ne maram dosti preudicati. Po vsem, kar sem videl in slišal na tem predavanju, pa se hudo bojim, da bo spet eden izmed tistih udarcev v vodo, glede katerih ima naša fotografska tujsko prometna propaganda še posebno srečno roko. S čudovito dobrodušno naivnostjo nam kviri doma in pred svetom ugled z izdelki, kakršne so naše slavne ilustrirane dopisnice, propagandne slike po železnih vagonih in postajah, propagandni filmi, izdelani na vrat na nos po tujih »strokovnjakih« in »režiserjih svetovnega slovesa« filmi, katerih edina dobra lastnost je ta, da jih potegnejo iz prometa. Še preden nas morejo dobiti osramotiti pred svetom. Ta dobrodušna naivnost je tudi prepričana da je Slovenija nekaj, kar je mogoče človeku, ki je ne pozna, fiksirati na dva filmska traka (in še barvna po vrhu) v štirinajstih dneh, reci in piši: v štirinajstih dneh. Ljudje domačini, ki poznajo to Slovenijo kakor svoj žep, so potrošili za izdelavo enega samega, navadnega, črno-belega filma nekoliko mesecev in tudi let, — naši faktorji pa mislijo s svoje nezkušenostjo opraviti vse skupaj na eni avtomobilski vožnji...

Čas je, da pridemo k pameti. In ne samo k pameti, čas je, da pričnemo z denarjem, ki gre v takšne neplodne namene, tudi štedljivo gospodariti. Prav zanimalo bi me izvedeti, koliko denarja je šlo za izdelavo teh dveh najnovejših barvnih filmov, ki ju še nismo videli, čeprav ju je reklama obljubljala. In silno rad bi imel javen račun tudi o tem — kajti končno gre za denar nas vseh — koliko ceneje bi bilo opraviti takšno naročilo z domačimi ljudmi, ki so se že izkazali. To je pa bržkone drugo poglavje, kajti za naročila pri nedomačinah se vržejo pri nas, če je treba, tudi stotisočki, od domačih ljudi pa smo navajeni zahtevati dela za božji lon...

Karlo Kocjančič

Pojasnilo

V nedeljski številki 9. t. m. smo objavili iz Kočevja dopis z naslovom »Slep se je vrnil«. V dopisu je dopisnik trdil, da Okrožni urad še ni priznal družini ponesrečenega Nagliča nobenih datjav. Ravnateljstvo OUZD v Ljubljani nas je prosilo, da objavimo naslednje pojasnilo: Naglič Franc, delavec iz Slovenske vasi št. 60 pri Kočevju, se je ponesrečil 2. julija letos pri regulaciji Spodnje Rince pri Kočevju. Takoj po nezgodi je bil prepeljan v bolnišnico v Ljubljano in se je tam zdravil do 18. septembra. Ponesrečeni Naglič je bil takoj prve dni po nezgodi od uradnika Okrožnega urada zaslisan, urad pa je tudi izvršil vse druge poizvedbe, tako da je dobila Nagličeva žena že za moževega bivanja v bolnišnici polhranarino po tistem meznem razredu, kakor je bil Naglič s strani banke uprave prijavljen. Ko pa je Naglič odšel iz bolnišnice, mu je urad do zadnjega tedna tudi že nakazal hranarino in tudi prevzeme stroške domov. Urad ni delal torej nobenih težav, nakazal je datjave pravočasno in je za o informacija, ki jo je dobil dopisnik, netačna.

Na Golniku

začno graditi

Golnik, 14. oktobra

Dolgo dobo desetih let so železnikarji pričakovali, kdaj se jim postavi lasten sanatorij. Zdaj so stvari dozele, dela oddana, prihodnji teden začnejo.

Istočasno pa se bo tudi stari Golnik preuredil za novi in povečani obrat Banovinar, ki je upravnik vsega zavoda, bo dogradila prizidek, namenjen samo v operativne in terapevtske svrhe. Del programa, to je nakup novega naimodnejšega rentgenskega aparata, je bil že leto izvršen. Zdaj je treba zanj in za vse druge novosti, ki jih je mnogo tudi nove operativne prostore. Saj bo število postelj z novim oddelkom naraslo že na 300.

To nedeljo ob 11. dopoldne bo prirejena skromna slovesnost za ta veliki dogodek. Gosp. ban dr. Natlačen bo ob prisotnosti sedanjih in bivših bolnikov, v prisotnosti zastopnikov oblasti in velike množice okoliškega ljudstva zasidil prvo lopato za nove temelje. Vsi prijatelji borbe s tuberkulozo so vabljeni k temu ljudskemu slavlju.

Nova šola v Rudniku

Ljubljana, 14. oktobra

V nedeljo ob 15. uri bodo v Rudniku otvorili in blagoslovili novo šolsko poslopje. Polnih 30 let so si prebivalci rudniškega šolskega okoliša prizadevali, da z zidavo novega šolskega poslopja v Rudniku zboljšajo dosedanje nevdružne šolske prilike. Veliko je bilo ovir, predvsem gospodarskega značaja, kakor pri vsaki večji, javni stvari na deželi v teh letih gospodarske stiske. Toda dobra volja občanov je premagala vse, šola je dograjena in že mesec dni je veseli živčavi rudniške mladine v novih, lepih sončnih in zračnih šolskih prostorih, ki bodo v nedeljo slavnostno odprti in blagoslovljeni. Vsi prijatelji šole, dobrodošli!

Slavčki so se vrnili

Trbovlje, 15. oktobra

Trboveljski slavčki so se srečni in zadovoljni vrnili iz Bolgarije. Ne morejo prehaliti gostoljubnosti in pravijo, da so kar tonili v gostoljubju in cvetju. Niti preveč utrujeni niso bili, marveč osveženi z nestimati vtisi, ki jim bodo ostali pač vse življenje prijetni. Kmalu po njihovi vrnitvi se je že zglasila v Trbovljah deputacija iz Zagorja in sporočila željo, da pridejo Slavčki takoj to nedeljo v sosednji črni revir, da se izkažejo s svojim bolgarskim sporedom. Vodstvo je zagotovilo koncert, ki bo v nedeljo ob 15. uri. V ponedeljek pa pripejo Slavčki v Ljubljano, da bodo zvečer nastopili v Filharmoniji. Podrobnosti sporeda je »Jutro« ob objavilo. Po koncertu se podajo v kolodvorsko restavracijo, kamor so povabljeni tudi vsi njihovi prijatelji in zlasti še trboveljski rojaki, da bodo sami čuli, kaj vse so Slavčki lepega videli na dolgi poti v Bolgarijo.

Redni profesor za kazensko pravo in kazenski pravni red na naši univerzi dr. Metod Dolenc se je rodil 19. decembra 1875 na Slapu pri Vipavi kot sin ravnatelja kmetijske šole. Po gimnazijskih študijah v Ljubljani in Novem mestu je dovršil pravo na Dunaju, stopil v sodno prakso in služboval v Novem mestu in v Gradcu, odkoder je bil 1. 1918 kot deželni sodni svetnik pridružen višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. L. 1920 je postal redni univerzitetni profesor v Ljubljani. Prof. dr. Metod Dolenc si je pridobil velikih in trajnih zaslug za naše pravne vede. Bibliografija njegovih spisov prekaša po številu del vse, kar so napisali njegovi tovariši in ga uvršča med najplodovitejše slovenske znanstvene pisatelje. Izdal je med drugim iz svoje ožje stroke Tolmač h kazenskemu zakoniku iz l. 1929 in Dodatek k tolmaču, dalje Sodno-kazenski postopek kr. Jugoslavije, objavil v slovenskih, hrvaških in srbskih pravnih revijah, zlasti še v »Slovenskem Pravniku«, dolgo vrsto razprav, ki se tičejo problemov našega kazenskega prava in drugih podobnih vprašanj pa tudi številne članke in kritike. Sodeloval je in še sodeluje v raznih inozemskih časopisih in zbornikih.

Poleg tega se mnogo bavi z zgodovino našega prava in pravnih običajev. Raziskaval je razne njene probleme in pojave, n. pr. gorske bukke, viničarske statute itd. ter obdelal v obsežnem delu, ki ga je izdala Akademika založba z naslovom »Pravna zgodovina za slovensko ozemlje«, socialno in pravno življenje naših prednikov od začetka slovenske zgodovine do novejšega časa. Ta knjiga odpira čitateljem globoke vpoglede v našo preteklost in sodi med najznačilnejše slovenske znanstvene knjige. Dr. Metod Dolenc je v posebni knjigi obdelal Dušanov zakonik (Ljubljana 1925). V literarnih in znanstvenih revijah je priobčil številne članke zgodovinskega značaja.

Njegov znanstveni sloves je priznala tudi bratislavska univerza, ki ga je imenovala za svojega doktorja honoris causa. V naši državi je vedno povabljen k posvetovanjem, kadar gre za važne pravne, zlasti še kazensko-pravne reforme, Jugoslav. akademija v Zagrebu ga šteje že dolgo med svoje dopisne člane. Z imenovanjem za rednega člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bila temu ugledu in plovovitemu znanstveniku priznana čast, ki se spričo njegovega dela in zaslug razume ob sebi in ki samo potrjuje njegov sloves.

Najboljša veseloigra sezone! Zadnji evropski film oboževane

Franciške Gaal

Sodelujejo: Wolf Albert Retty, Paul Hörbiger, Theo Lingner, Hans Moser, Tibor Halmay, Fritz Inhoff, Adele Sandrock itd. DANES PREMIERA!

Pomladanska parada (Marika)

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

Prijatelj polkovnika Lawrencea

Zanimiva avtentična pojasnila o slovitem Angležu

Zagreb, 14. oktobra

Kakor je »Jutro« poročalo, je pretekli torek prispel v Jugoslavijo sloveči angleški publicist orientalist sir Ronald Storrs. Prišel je v našo državo kot odposlanec British-Consila, ustanove, katere naloga je pospeševanje kulturnih in prijateljskih zvez Velike Britanije z inozemstvom. Sir Ronald Storrs je bil celo vrsto let guverner britanskih kolonij v Orientu in je v svetovni vojni postal prijatelj slovečega polkovnika Lawrencea, ki se Storrs spominja v svoji knjigi »Sedem stebrov modrosti«. Tudi po Lawrenceovi »mrtni nesreči« krožijo o tem skrivnostnem junaku še različne legende. V Zagrebu je zdaj Ronald Storrs pravljal o svojem prijatelju na Ljudski univerzi, iz Zagreba pa se je odpeljal v Beograd, kjer bo predaval noč in v amfiteatru Kolarčeve univerze. Jutri bo predaval še v Angleškem klubu, nato pa bo nadaljeval pot v Sofijo in Bukarešto. Ker bodo avtentične navedbe sir Ronald Storrs zanimale slovenske čitatelje gotovo v enaki meri kakor poslušalce v Zagrebu in Beogradu, povzemamo iz predavanja naslednje odstavke:

Ne bom govoril o Lawrenceu kakor o filmskem zvezdniku Rodolfu Valentinu, ki si ga nekatere dame predstavljajo jašečega čez prostrane arabske pušave v krasni arabski nošnji. Lawrence ni bil tak. Povedal vam bom, zakaj je Lawrence začel delovati v Arabiji, kaj je počel in kakšen človek je bil. Lawrence je imel samo eno življenje. Da bomo njegovo življenje bolje spoznali, se je treba vrniti

k pričetku svetovne vojne. Takrat sem bil orientalni tajnik v Egiptu, visoki komisar pa je bil lord Kitchener. Nemčiji je uspelo zvahtiti Turčijo na svojo stran. Za odločujoče Angleže v Egiptu je takoj nastalo vprašanje, kako bodo branili Egipt in Sueski prekop in kakšne bodo nemško-turške vojne ladje. Sueski prekop je vrata britanske imperije in treba je bilo misliti na vse, da ta vrata ne bo prerezan. Pričakovali smo napad na Suez preko Sirije, Palestine in Sinaja, v tem pravcu je tekla tudi glavna železniška proga, ki je vezala Turčijo s Hedžasom in arabskimi deželami. To je bilo treba za vsako ceno preprečiti. Kamele lahko nosijo v puščavi 200 kg tovora in vzdržijo tudi po 15 dni brez vode. Vedeli smo, da Hedžas in arabske dežele premorejo okrog 300.000 velblodov. To ogromno čredo je na vsak način bilo treba dobiti na našo stran proti nemško-turškemu načrtom. Pisal sem lordu Kitchenerju, ki je bil med tem postal angleški vojni minister, in mu prporočil, da stopimo v zvezo s Huseinom, arabskim šerifom iz Meke. Lord mi je odgovoril, naj to takoj storim. Odpotoval sem v Jeddo, v pristanišča ob Rdečem morju. To pot sem moral opraviti večkrat, kajti pogajanja z Arabci, kakor z vsemi orientalc, teko zelo počasi. Nudijo malo, zahtevajo mnogo, kakor če prodajajo preprogo. Treba jih je bilo pripraviti, da ostanejo najprej nevtalni, čež čas pa naj bi nam bil dejansko v pomoč. Brž sem uvidel, da nam bodo Arabci popolnoma nekoristni, ako ne dobijo potrebnega voditelja. Takoj nam je bilo jasno, da bi tak vodja mogel biti edi-

no kapetan Lawrence, tedanji šef vohun-skega oddelka v Egiptu, ki je v glavnem izdeloval načrte in beležil dogajanja, kje se pomikajo turške čete proti nam.

Lawrence je bil dovršil vseučilišče v Oxfordu. Zaslouel je zlasti s proučevanjem križarskih vojn. Pokazal je poseben talent za zgodovinska raziskovanja, zato so ga poslali v Sirijo, kjer se je bavil z zgodovino Hetitov in se naučil vseh arabskih narečij. V vojsko ga dolgo niso hoteli sprejeti, ker ni bil zadosti visok. Iz enakega razloga bi zavrnili tudi Napoleona, če bi hotel stopiti v angleško vojsko. Zanimivo pa je, da sta oba dva moža prodrla na Vzhod dne 15. avgusta...

Naposled je bil Lawrence sprejet v obveščevalno službo in je prišel v Egipt. Tu sva se sprijaznila, sam ne vem kako. Družilo naju je enako zanimanje za književnost, enaka ljubezen do glasbe in zanimanje za vse, kar je arabskega. Prosil me je nekoč, naj ga vzamem s seboj v Meko. To sem rad storil. Takoj je nanj postal pozoren šerif Husein, ko smo pričeli govoriti o načrtih zoper Turke. Lawrenceov spomin je bil tako čudovit, da je vsakogar presenetil. Ko smo se nekoč pogovarjali s šerifom Huseinom o turških četah, je znal Lawrence takoj pojasniti, katere čete so na tem ali onem mestu, v kakšnem številu, kakšne namene imajo, ali so Maroniti, Kurdi, Asirci ali kdorkoli. Husein je bil osupel in me je ves začuden vprašal: »Ali je ta mož — bog?«

Ko je Lawrence pridobil šerifa Huseina s svojimi najnim spominom in poznavanjem arabskih zadev, je bil led prebit, zaupanje pridobljeno. Husein je pristal na dejansko sodelovanje. Izročil je Lawrenceu pismo na svojega sina Feisala — in tako se je pri-

čela arabska vojna proti Turčiji. Lawrence je postal vodja arabske vstaje, ker je bil sposoben storiti vse, kar so storili Arabci. Če je Arabec jezdil 8 ur na velblodu, je Lawrence jahal 10 ur. Če je Arabec pešal bos po puščavi 12 ur brez odmore, je Lawrence ubiral stopinje celih 16 ur. Toda zavaljal je Arabcem še z drugimi vrtilinami, s svojim razumom, s svojo bistrino, moralno in voljo. Lawrence je takoj spoznal, da so Arabci sposobni za ne-nadne napade, naker se takoj razpršijo, da jih n'čee ne more uloviti. Iz te njihove slabosti je Lawrence napravil njihovo moč. Izvehal jih je za napade na železnice, mostove in straže. V Medini je bilo kakih 10.000 turških vojakov pod poveljstvom Fakri-paše. Lawrence in Feisal sta že osvojila pristanišče Akaba daleč nad Medino, a Medino sta samo odsekala od Turčije. Ko so Arabci hoteli še nad Medino, jih je Lawrence odvrnil od tega, češ: če zavzamemo Medino, moramo ujeti Fakri-pašo in njegovih 10.000 vojakov, prepeljati jih v Egipt in jih krmiti. Tega nam ni treba. Saj nas ne ovirajo, naj se hranijo sami, kakor vedo in znajo, mi potrebujemo hrano za naše ljudi...

Angleška vojska pod poveljstvom maršala Alamebyja je napadala Turčijo preko Sinaje proti Palestini in Siriji. Lawrence in Feisal s svojimi vstaji sta jo varovala pred obkoljenjem z desne strani, z arabskega področja. Leta 1916 je maršal Alameby že vkorakal v Jeruzalem in gotovo bi se bil njegov pohod zaključil z zavzetjem Carigrada od sirske strani, če ne bi bila Turčija zahtevala premirja, preden se je to pričakovalo. Takoj nato je klonila tudi Bolgarija, za njo Avstrija in Nemčija. Bil je velik delez polkovnika Lawrencea, da so se stvari tako razvile.

Jutri na tombolo v Krani

Prične se točno ob 2. uri ob vsakem vremenu!

Danes zadnji dan za tablice po DIN 5.—; jutri bodo po DIN 6.—

Domače vesti

* **Odlikovanje.** Nemški vodja Adolf Hitler je odlikoval upokojenega ministra in prvega podpredsednika centrale Avtomobilnega kluba Jugoslavije dr. Veljazarja Jankovića z velikim križem reda nemškega orla, ter Milana Tadića, kornjenjskega podpolkovnika v pokoju in generalnega tajnika centrale Avtokluba kr. Jugoslavije s križem nemškega orla 2. razreda.

* **Slovenska umetniška trojica v Beogradu.** Jutri ob 11. bo otvorjena v paviljonu Cvijete Zuzoričeve na Kalemegdanu razstava slovenskih umetnikov. Razstavo bo odprl kipar in prof. umetniške akademije v Beogradu Srećko Stojanović. Razstave se udeležijo trije slovenski umetniki, slikarja Gojmir Anton Kos in Miha Maleš in kipar France Gorše. Razstava bo odprta do 28. oktobra. Vsega bo razstavljenih 134 umetniških del.

Res je — nizke cene za jesen!

Nova pošiljka
za gospode:
Trpežni sportex
m DIN 150.—
Lep kamgarn za
popoldan in zvečer
m DIN 155.—

MANUFAKTURA
F.K.S. **SOUVAN**
MESTNI TRG 24

* **Obiskovalcem obrtniške razstave v Beogradu.** Prometni minister je dovolil, da se ugodnost popusta 50% na državnih železnih za obiskovalce obrtniške razstave podaljša do konca razstave, tako da velja popust za prihod v Beograd do 25. t. m. za povratek pa do 27. t. m.

* **Spomenik dr. Vatroslava Jagića v Varazdinu** bo slovesno odkrit v nedeljo. Spomenik stoji v mestnem parku, spominsko slavo pa bo tudi na grobu velikega učnjaka, nakar bodo udeleženci obiskali tudi njegov rojstni dom, katerega namerava kupiti varazdinska mestna občina. Po odkritju spomenika bo slavnostna akademija pri kateri bodo sodelovali ugledni znanstveniki in prosvetni delavci.

* **Proti trdi stolici in hemoroidom** spremljan s pritiskom krvi, močnim utipanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica že davno preskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. rez. št. 15. 485-35

* **»Zila« ali »Zilja«.** Zadnji »Koroški Slovencec« ima v svoji rubriki »Naša prosveta« naslednje beležke: Od raznih strani nas vprašujejo, kako je s pravopisom imena naše doline pod Dobročem. Do danes oklevamo z odgovorom. Kovačič pismene slovensčine so se izjavili za »Ziljo« in »Ziljske« in se opirli na zgodovinski postanek imena, izhajajočega iz rimske oznake »Giulia«. Četudi priznavamo tehtnost njihovega dokaza, se nam predpisani pravopis upira in neljalni pismo še naprej »Zila«, »Zilski« in »Zilani«. Neradi bi se namreč oddaljili ukoreninjenim inčiam v narečju, ki narekujejo »Zilani«, »Ziljske«, »na Zili« in »pr' Zile«. Svoje trdovratnosti pa ne vsiljujemo nikomur in prosimo pristojne gospode jezikoslovce prizanesljivosti.

JOAN CRAWFORD: dogodek in senzacija platna! Dvojno življenje lepote, dvojna morala, ena resnična ljubezen **DEKLE IZ TRSTA** Franchot Tone
v krasnem vefilmu prirode **DEKLE IZ TRSTA** Robert Young
KINO MATICA 21-24 ob 16., 19. in 21. — 2 žurnal! — Dialog v nemškem jeziku!

Po vojni je Lawrence postal uradnik ministrstva za kolonije, a s tem ni bil zadovoljen. Nekega dne je odprl imenski leksikon in ko je našel ime Shaw, si ga je prisvojil in odšel v Indijo v letalsko službo. Rуска vlada je takoj začela govoriti, da je prišel Lawrence podneti Afganistan, turška vlada pa je trdila, da se njegovi prsti že čutijo v vstaji Kurdov. Nikdo ni verjel, da bi Lawrence lahko miroval. Lawrence je ljubil brzino, letalstvo, hotel je svojim rojakom dopovedati, da bo letalstvo imelo v bodoči vojni veliko vlogo. Lawrence je ljubil samoto. Ta moč je bil ustvarjen za velike akcije, za velike poteze. Izkratka, čudno bitje! Znal je biti tudi zelo otožen.

Nekega dne se je peljal na motorju. Vožiti ni znal z manjšo brzino kakor s 120 km. Srečal je dva otoka na kolesu in da ju ne bi povozil, je zavil ob stran. Prevelika brzina pa ga je vrgla z motorja 20 metrov naprej. O tem sem bil takoj obveščen in sem pohitel na kraj nesreče. Ubogi Lawrence je bil popolnoma zlomljen. Ni se izdihnil, toda vsi smo želeli, da umre, kajti če bi ostal živ, bi bil slep, gluhi, polomljen... Se danes pa mnogi ljudje ne verjamejo, da je res mrtev. V abesinski vojni so nekateri l'isti navajali, da deluje v Abesiniji. Ljudem je težko verjeti, da je takšna sila zgolj po nesreči izginila s sveta.

Kot človek je bil Lawrence srednje postave, podolgovata lica, plavih las, imel je izredno bistro sinje oči in lepe roke. Za kapetana Intelligence-Servicea niste nikoli vedeli, kje ga boste našli. Do odlikovanja mu ni bilo. Zelo je ljubil glasbo, zlasti Bacha in Beethovna. Brž je pojnil

* **Večerni učni tečaj** za knjigovodstvo, obrtno-trgovsko računstvo, korespondenco, pisarniška dela, nemščino, stenografijo, strojepis i. t. d. so že pričeli pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Pouk se vrši ob večernih urah od tri četrt 20. do tri četrt 22. Prijave se še sprejemajo pri ravnateljstvu zavoda. Šolnina zmerna. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Prospekti brezplačno na razpolago.

* **Vesti iz Koroške.** Splet so popravili znamenarjeno cesto od Drave preko št. IIja v Skoflje. Pred glasovanjem so to cesto zgradili Jugoslovenci ter z njo zvezali ves okoliš z Vrbskim jezerom in s cesto, ki vodi v Celovec. Obetajo tudi, da bodo vendarle zgradili most čez Dravo. Most bi bil pod Huncem, kjer obratuje zdaj brod. Prebivalstvo je zadovoljno zaradi uvedbe vse leto trajajočega prometa z avtomobili preko Bilčova in št. IIja v Vrbo. Doslej so tam avtomobili vozili samo med poletjem, v ostali dobi pa je bil velik okoliš odrezan od zaledja. — Umrla je 79-letna popularna kmetica Potoknikova stara mati iz Loč. Ohranili jo bodo v lepem spominu. — Mageričev družin v Trnovljah je zadel huda nesreča. Njen gospodar, ki je bil zaposlen v Beli nad Beljakom, se je zvečer s kolesom vozil domov, pod Hovčami pa ga je povozil vojaški avtomobil. Nesrečni mož je oblezel mrtev na cesti in zapustil je ženi tri male otroke. — Po turistični statistiki jo slo preko ceste čez Visoki Klek v prejšnjem mesecu 57.222 oseb in 15.558 motornih vozil. — 10. t. m. so vse šole na Koroškem praznovala zaradi slovesnih plebsčnih obletnic.

* **Posebni vlak Zveze za tujski promet v Trstu** je zagotovljen in bo krenil iz Ljubljane jutri ob 6.15. Na Rakeku bo odhod ob 7.20, prihod v Trst pa ob 9.40. Izletniki naj bodo na kolodvoru v Ljubljani najkasneje do 6. ure. Prvi del karte velja za vožnjo v Trst, drugi za povratek v Ljubljano. Na karti je številka sedeža, ki je v vagonu natančno določen. Vlak bo imel osem vagonov (A do H), vodstvo bo v vagonu D, vodja je g. Štrukelj. Na meji mora biti vsak na svojem mestu zaradi hitreje odprave po vrstnem redu kolektivnega potnega lista. Odcpevit od skupine ni dopustna nikjer. Izletniki lahko naroče kosilo in večerjo v vlaku pri spremeljavalcu. S seboj lahko neso le 300 lir in 300 din v gotovini. Vsakemu vagonu bo dodeljen spremljevalec. Zbirališče za povratek bo v Trstu na glavnem kolodvoru ob 19. uri. Vlak se vrne v Ljubljano ob 23.15, da ima zvezo z Gorenjsko in Mariborom.

* **Tragična smrt vojnega dobrovoljca iz Bosne.** Valovi reke Bosne so vrgli na obrežje truplo starejšega moža, v katerem so kmalu spoznali 57letnega železniškega delavca in nekdanjega jugoslovenskega vojnega dobrovoljca Jova Trifkovića, znanega pod imenom Cvrčak, ki je bil doma iz Zenice. Komisija, določena od oblasti, ni mogla na trupu ugotoviti nobenih znakov kakega nasilja in je zaradi tega jasno, da si je nesrečni Jovo sam vzel življenje. V smrt je šel že pred kakimi petimi dnevi. Obupal je zaradi bede in bolezn.

* **Spoznanje med muslimanskim in pravoslavnim svetstvom.** V Uroševcu imajo džamijo že izpred vojne dobe, pravoslavno svetišče pa šele kakih osem let. Med mujezinom in zvonarjem pravoslavne cerkve vlada najlepša sloga. Nekdaj je muzejn prvi s svojo molitvijo oznanjal dan, zdaj pa že nekaj let čaka, da zvonijo zvonovi pravoslavne cerkve. Ko oni utihnejo, se on takoj oglasi s svojo molitvijo.

Od 27. do 30. t. m. avtomobilska razstava v Milanu, izletna cena 395 din. Od 29. oktobra do 2. novembra. Idrjia, Vipava, Gorica, Trst, cena 115 do 120 din. Prijave sprejema do 20. t. m. izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45.

vse, kar je bilo bistvenega v kakšnem vprašanju. Knjige je požiral. Dobro je poznal zgodovino, govoril je celo vrsto jezikov, poznal je vsa arabska narečja, bolje kakor Arabci sami. Za vsako reč je bil sposoben. Zlasti se je privadil sluhernemu orodju, našel je pomanjkljivosti in jih je takoj izpopolnil. Nekoč je naročil zase motor Rolls-Royce. Nikoli ga ni uporabljal, toda našel je na njem deset pomanjkljivosti, ki jih je dopolnil, da je bil motor popoln. Trdila je njegove predloge takoj sprejela in se samo čudila. Njegovo poznavanje mehanike je bilo izredno.

K prijateljem je prihajal neslišno kakor Shelley. Vzel jim je kakšno knjigo in jo mirno vrnil na isto mesto. Nekoč, ko sem bil guverner v Jeruzalemu, je bos prišel po svežem snegu, da so moji vojaki kar strmeli. Govorilo se je o njem, da je mrzil ženske. To ni točno. Oboževal je zasluzne ženske, mrzil pa je ženski snobizem. Če bi mu bili rekli, da so vse ženske zbrisane s sveta, bi bil to morda sprejel na filozofski način. V družbi dam je bil popolnoma odkrit, kakor sploh ni dopuščal, da bi ga kdo gnjavil. Bil je silno lojalen in zvest prijatelj. Mrzil je velike družbe, rad pa je imel sestanke z ožimi prijatelji in razgovore na sprehodu. Bil je živa postava. Ni pil ne kadil, njegova edina opojnost je bila brzina, ki mu je tudi vzela življenje. Proti koncu življenja je bil nekam žalosten. Leta 1935 je prijatelju pisal pismo z značilnimi besedami: »Mir vsemu in vsakomur!...« Kakor Platon je tudi on našel vrednoto življenja v njegovi notranji lepoti. Bil je prav gotovo najbolj romantična figura, kar jih je svetovna vojna vrgla na površje.

* **Gg. zobne zdravnik opozarjamo,** da bo v nedeljo 16. t. m. ob 10. v Liječniškem domu v Zagrebu, Šubičeva 9. redni občni zbor Zveze stomatoloških društev Jugoslavije. Vabimo toplo vse tovariše, da se tega občnega zbora udeležijo. — Odbor društva zobnih zdravnikov za dravsko bano-vino.

* **Ustanovitev kulturnega spominskega doma naših muslimanov.** V malem gorskem naselju Pruscu nad Dolnjim Vakufom bodo imeli v nedeljo veliko slavnost. V vasi bo otvoritev kulturno-zgodovinskega spominskega doma Hasana Kjačije, učnjaka-filozofa iz XVI. stoletja. V tej dobi je bil Prusac verski muslimanski center Bosne. Poznejši učenjak in zaslužni kulturni delavec Hasan Kjačija se je rodil tam leta 1546. in, ko je dovršil svoje študije v Carigradu, se je vrnil v svoj rojstni kraj in tam s svojo požrtvovalno vno ustanovil islamsko šolo, ki je postala kulturno središče bosanskih muslimanov. Za šolo je štrval vse svoje premoženje. Umrl je leta 1603. in v domači vasi je tudi pokopan. Postavili so mu zdaj lep spomenik, njegovo rodbinsko hišo pa so preuredili v spominski dom, katerega bo v nedeljo otvoril sedanji verski poglavar naših muslimanov.

* **Nov muzej v Zagrebu.** Tehnični oddelkavske banovine gradi v Zagrebu banovinsko podkovo šolo in bo stavba že letos pod krovom. Če bo dopuščalo vreme, bodo novo šolo do spomladja tudi uredili in opremili. Stroški stavbe bodo znašali okrog 2 in pol milijona dinarjev. V velikem posloppu bo moderno zavetišče za primer napadov iz zraka. V stavbi bo uredjen tudi internat za obiskovalce šole, ki jih bo po 60 v dveh šolskih semestrih. Vse strokovne učilnice bodo zelo moderno urejene, posebno važna pa bo ureditev muzeja za podkovsko stroko. V petih velikih sobah bodo razstavljeni najrazličnejši predmeti. Tako bodo tam zbrane kolekcije predmetov za podkovo od najstarejših dob. Prikazani bodo vsi s'stemi podkovske stroke, ki so se kdaj uveljavljali na svetu. Najbolj znani so sistemi Arabcev in Turkov, Francozov in Nemcev. Pri nas so podkovani konji po nemškem sistemu, samo v nekaterih krajih Južne Srbije so še konji podkovani po turškem ali arabskem načinu s ploščicami. V muzeju bodo zbrani tudi najrazličnejši preparati ter statističen material, ki spada v področje veterinarske službe. Podkovska šola v Zagrebu je bila ustanovljena že leta 1885, in je imela v vseh letih svojega delovanja samo tri ravnatelje. Sedanja ravnatelj jo vodi že 18 let.

Po 20. letih zopet v Ljubljani

„SLADKA REBULA“
iz sončnih goriških brd v kleti »ZVEZDA“
Prvovrstna kuhinja; domače pečenice, krvavice, riževe in priške hajdinske klobase.

* **Shakespeare spada v knjižnico vsakega razumnika!** Ali pa imate njegove glavne umotvorne v slovenskem prevodu pesnika Otona Zupančiča? Stopite v prvo knjigarno, ali pa pišite naravnost Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Selenurova ul. 3 in v Mariboru, Aleksandrova c. 13, da vam jih pošlje tudi proti obročnemu odplačilu.

* **Nakup štedilnika** je zadeva zaupanja. Vsak nov štedilnik je lep, in vsak prodajalec zatrjuje, da je tudi dober. Pozneje pa pride do razčaranja. Če pa kupite znani TRIUMPH štedilnik, izdelek znane livarne železa v Osijeku in tovarne strojev, d. d., vam zagotuje njen velik sloves, da ste kupili štedilnik, ki vam bo v vsakem oziru všeč. Kupujte samo TRIUMPH štedilnike.

* **Vsi, ki imajo lastni potni list z veljavnim vizumom,** se lahko udeležijo Putnikovega izleta s posebnim vlakom v Trst 16. t. m. po znižani ceni. Prijave do sobote zvečer sprejemajo biletarne Putnika.

Iz Ljubljane

* **Smrt uglednega vzgojitelja.** S palače državne klasične gimnazije ob Narodnem domu se vije črna zastava. V ljubljanski bolnišnici je včeraj jutraj po daljšem bolehanju umrl v 60. letu starosti g. profesor Josip Marn. Pokojnik je bil eden izmed najbolj znanih ljubljanskih vzgojiteljev — romanistov. Bil je sicer v staležu državne učiteljske šole, toda dodeljen je bil dr. klasični gimnaziji. V teku 31 let službe je pomagal vzgojiti dolgo vrsto inteligentov, ki ga bodo gotovo ohranili vsi v najlepšem spominu. Svojo zadnjo pot bo nastopil danes ob 16. Lahka mu bodi zemlja! Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje!

* **Železniški prehod na Zaloški cesti** bo vendarle razširjen. Pri prehodu iz Zaloške ceste v Moste je železniški prehod tako ozek, da morajo množično pešci in vozniki dalje časa čakati, kadar so železniške rampe zaprte zaradi mimo vozečega vlaka na dolensko ali obratno stran. Promet je tod zelo živahen in se bodo številni pasantje odlej lahko precej odahnil, kajti železniška uprava se je odločila, da bo temu nedostatku vseeno nekoliko odpravila. Že prejšnji teden je uprava uredila že vse priprave, ki ji bodo postavili za razširjenje tega prehoda. Letošnji jesen bodo razširili nadaljevali šele dočim bodo ostala dela nadaljevali šele prihodnjo pomlad, ko bo nastopilo ugodnejše vreme, saj so za taka dela zamudili vprav najlepši čas. Sedanja lesena baraka, ki tamošnji okolici vsekakor ni bila v poseben kras, bodo najprej podrli in zamenjali leseno z lepšo zidano. Novo čuvajniko nameravajo pomladi postaviti nekoliko v stran proti Ljubljani, ko bodo staro leseno podrli, sosednji barako, v kateri prodajajo sedaj raznovrstne jestvine pa bodo premaknili na mesto, kjer stoji sedanja čuvajnika. Ob tej priliki naj bi odločujoči činitelji upoštevali tudi vprašanje podaljšanja ceste železnice izpred vojaške bolnice preko železniškega prehoda v gosto naseljeno Moste, odkoder odhaja na stotine delavcev, ki hite v mesto po dnevnem zaslužku, in mnogo potujočega občinstva, ki mora po različnih opravkih v mesto. Naj bi se ne zamudila ugodna prilika in naj bi ne utihnil o pravem času nujen klic po podaljšanju tramvaja v Moste!

* **Združanje gledaliških igralcev** ima jutri ob 10. svoj redni občni zbor v operi. — **Mestno dežurno zdravniško službo** od sobote 20. ure do ponedeljka do 8. ure bo vršil dr. Franta Miš, Poljanska cesta 15. tel. št. 32-84.

KINO SLOGA, tel. 27-80 Svetislav Petrovič, Olga Čehova, Sabina Peters
Napeto filmsko delo predstavlja vsa neso-glasja, ki morejo ogroziti družinsko srečo.
Danes ob 14.30, jutri v nedeljo ob 10.30 in v ponedeljek ob 14.30. Po izredno znižanih cenah od Din 2.50 dalje! **SHIRLEY TEMPLE: Sirota, mala bogatinka**

u— **Ne puščajte otroških vozičkov pred trgovinami!** Citatelj nam piše: Kot opazovalec raznih prizorov na ulici moram opozoriti matere in dojlje, naj ne puščajo otroških vozičkov z otrokom pred trgovinami. Navedem naj naslednje tri primere: Voziček, v katerem je spal otrok, je gospa pustila pred trgovino, v kateri je imela »pravka. Mimo so se gnetli ljudje, voziček je začel pomikati s trotarja proti robu ceste, ali ga je morda celo kdo iz ne previdnosti sunil, ali pa so premikanje povzročili tresljaji tramvaja. Tisti trenutek pridri tramvaj in če ne bi bil jaz prijel vozička, bi bila nesreča gotova. Drugič: Enoletni otrok je sedel v vozičku in poskakoval. Mati ga je pustila samega pred trgovino. Mimo pride pes in otroka vsega obizne. Otrok je vpil na mile viže in ko je prihitela mati, seveda ni mogel in znal je povedati, kaj se je zgodilo. Posledica je lahko božjasten napad. Tretji primer: Otroci je spal v vozičku pred trgovino. Mimo pride 10letni plačevalec, vse prebrska vžame nekaj iz voza, otroka pa strese za ušesa, ga vsčipne v lice in odrzli dalje. Mati pride iz trgovine pa gleda vsa začudena naokrog, zakaj otrok nazarensko ihti in vpije. Tudi taka reč lahko ima usodne posledice. Zatorej matere in dojlje, pozor!

Dr. V. STACUL

od 16. X. do 1. novembra NE ORDINIRA

u— **Proslava 20letnice obstoja Jugoslavije,** ki jo priredi danes ob 20. uri Ciril Metodova podružnica v šiški v gostilni pri Keršcu, naj bi pritegnila vse narodno ču-teče šiskarje in Ljubljance. Poleg slavnostnega govora bo poskrbljeno za nepri-siljeno zabavo, za dobro postrežbo pa bo poskrbela po zmernih cenah gostilničarka. Na svidenje!

u— **Člani imperatorske ruske armade** in mornarice obveščajo ruske emigrante, da bo 16. t. m. v pravoslavni cerkvi po sv. maši parastos po umrlem poglavarju hiše Romanovih, Cirilu Vladimiroviču.

u— **Na koncertu Trboveljskih slavkov,** ki nam zapoje nekaj pregled naše zborovske literature, vsaj najznačilnejše, so zastopani naslednji skladatelji: Anton Lajovic, Emil Adamič, Slavko Osterc, Karol Pahor, Gustav Ipavec, Ivan Grbec, Vasilij Mirk, Matija Tomc, dr. Benjamin Ipavec, Vinko Vodopivec, Marij Kogoj, Stanko Premrl, Matija Bravničar in dr. Danilo Švara. Skoraj polovico zborov se bo prvič plov na javnem koncertu v Ljubljani. Zbor šteje 65 pevki in pevcev pod vodstvom Avgusta Suljogica, ki se je prav te dni vrnil s svoje zmagovite koncertne turneje po Bolgariji. Kot solistka nastopi gojenka ljubljanskega drž. konservatorija, šole ravnatelj Betetta, Režika Koritnikova, v duetu poje z njo Pepca Vidgerarjeva. Klavirsko spremljevanje bo oskrbel dr. Danilo Švara. Koncert bo v ponedeljek ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice se dobe po običajni koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Huda nesreča pod avtomobilom.** Jeseniški reševalci so včeraj pripeljali na kirurški oddelk 40-letnega Ignaca Kristana, delavca brez posla in brez stalnega bivališča. Na Jesenicah ga je ponoči podir neznan avtomobilist in mu pridr-dejal hude poškodbe, da je nezavesten oblezel na cesti.

u— **Še zmerom obup nad življenjem.** Zadnji čas smo imeli nekajkrat žalosno dolžnost, da poročamo o tragičnih primerih obupa nad življenjem, ki so očitno v zvezi z jesenskimi spremembami v naravi. Včeraj so na kirurškem oddelku spet sprejeli dve mladi kandidatkji smrti, dve delavki iz Nunske ulice in s črnuč. Obe sta iz neznanih razlogov segli po izlozu.

u— **Tudi med tatovi sta v modi tehnika in sport.** Te dni je policija aretirala dva brezposelna delavca, 37letnega K. I. iz Skofljice in 27letnega H. G. iz Dobrunj pri Ljubljani. Zanimivo je, da sta se v šiški vsak zase specializirala na krajo tehničnih in sportnih predmetov. K. I. je med drugim tesarskemu mojstru Leopoldu Steinerju na Opekarski cesti ukradel električni motorček, vreden poldrug tisočak, neki zasebnik na Dolenski cesti je odnesel fotoaparata, nekeje pa je pobral še nekaj stotakov vredno platno za čoln. H. G. pa je z nekega kolesa snel brzinomer, z nekega avtomobila v Gradišcu pa hupo. Oba je policija izročila sodišču.

u— **Plesne vaje Svobode** — Grafike vsako soboto ob 20. v Delavski zbornici.

u— **Izložbo mesa je oplenil.** V eni zadnjih noči je neznan tat vlomil v izložbeno okno podružnice Javornikove tvornice mesnih izdelkov na Cesti 29. oktobra. Pobral je vso mesenino, kar je bilo razstavljeno v oknu, v vrednosti za kakšnih 600 din.

u— **Še o tatinski družini Viktorja Bana.** O tatvini usnja, ki jo je znani vlomilec Viktor Ban zagrebel na škodo tovarnarja Adolfa Mergenthalerja, nam javljajo še nekatere podrobnosti. Takoj po izvršeni tatvini je Ban s svojimi sodelavci poiskal nekaj malih čevljarjev iz mesta in s periferije, ki jih je že od nekdanj po malem zalagal z nakradenim blagom za majhen denar. Najprej je policija aretirala nekega čevljarja v šentjakobskem okraju, h kateremu je Ban pogostokrat zahajal na obisk. Prav tako se je v svo vno mesto poiznimala tudi za razne Banove sorodnike, ki žive v mestu. Tako je dognala, da se je Banova družina ukvarjala tudi s krajo koles, ki so jih potem posamezni Banovi pajdaši prodajali na Dolenski. Z velikim uspehom se je med njimi udeleževala neka Jožefa C., ki je prihajala kot postrežnica k družinam in je oskrbovala tatovom natančne informacije o razmerah po hišah. Razen Bana in nje je policija aretirala še njegovega brata, pet čevljarjev in še tri pomagače.

Glas se širi: MOTOHOVA KAVA
je najboljša!

Vodnikov trg 5, tel. št. 2577;
Krekov trg 11, tel. št. 2348.

u— **Cebelarjem** — članom ljubljanske podružnice, sporočamo, da bo v nekaj dneh prispel sladkor za prehrano čebel, kot je bilo objavljeno v zadnji številki »Cebelarja«. Člani, ki žele dobiti sladkor, naj se zgledajo v društveni čebelnari, da bo podružnični odbor mogel preskrbeti potrebno dovoljenje finančne kontrole skupno za vse prijavljene člane.

u— **Otvoritev predstava dr. Kraigherjeve »Školjke«**, ki bi se morala drevi vršiti v šentjakobskem gledališču, se je moralala preložiti zaradi nenadne obolesti dveh članov na nedoločen čas.

u— **Velik vlom na Rakitni.** Na Rakitni pod Krimom, ki je priljubljena izletna točka ljubljancem, so imeli te dni črzen vlomilski obisk. Neznat tat se je v župnišču splazil v delovno sobo župnika Franceta Lovšina, vdrl v blagajno in odnesel 12.550 din. Za storilcem ni sledi.

u— **Velike tatvine v ljubljanski trgovini.** V eni največjih trgovin z galanterijskim blagom se je po organiziranem načrtu vršila kraja blaga, v katere je bil zapleten eden izmed nameštencev trdnice. Blago je izginjalo v trgovini del časa v tolikšnem obsegu, da ga tat nikakor ni mogel odnašati, samo za svoje potrebe, temveč je očitno delal z večjim številom tovarišev, ki so mu blago pomagali spravljati v denar. Škoda zaradi težavnosti preiskave ni še povsem ugotovljena, vendar bo po vsej priliki znesla kakšnih 10.000 din. Policija je v zadevi izvršila več aretacij.

Shušati zamorete uspešno samo z redno uporabo

AQUASOL
Dobiva se v drogerijah in lekarnah. Izdelek in poizniti date.

STEG A. D.
Beograd, post. pretinac 50.
Telef. 27-192.

u— **Smola dveh mladih beguncev.** Dogodki okrog Sudetov so v precejšnjih meri tudi premet na naših mejah — promet v slabem pomenu besede. V državah, ki jim je grozila nevarnost, da se zapletejo v vojno, so se mnogi mladi ljudje odpravili na pot, da ubežijo najhujšemu in si poiščejo srečo in obstanka drugje. Tako so nedavno na jugoslovensko-nemški meji nekje na Gorenjskem zajeli mladega popotnika iz Berlina, kiese je bil odločil, porotati na jug. Z meje so ga odvzeli v Ljubljano, kjer ga je policija začasno dejala v zapore v stari šentpetrski kasarni, prav v celico, v kateri je sedel že podoben mlad ubežnik iz italijanske Tirolske. Fanta sta se naglo sporazumela — Berlinčan je znal samo nemški, Tirolec pa nemški in italijanski — in ponudi sta z desko, ki sta jo bila snela iz postelje, zvala stare, razmajane križe v oknu in pobežnija. Mahnila sta jo proti Notranjski, namenjena sta bila v Italijo. A bila sta slabe sreče. Na cesti pri Logatcu ju je dohitela letišča policijska patrulja z motornim kolesom, kakršne zadnji čas po vsej banovini kontrolirajo po cestah vozniki promet. Nadzornik, ki je vodil patruljo, je prepoznal begunce in ju izročil logaškim orožnikom, da ju vrnejo v Ljubljano.

u— **Huda nesreča pod avtomobilom.** Jeseniški reševalci so včeraj pripeljali na kirurški oddelk 40-letnega Ignaca Kristana, delavca brez posla in brez stalnega bivališča. Na Jesenicah ga je ponoči podir neznan avtomobilist in mu pridr-dejal hude poškodbe, da je nezavesten oblezel na cesti.

u— **Še zmerom obup nad življenjem.** Zadnji čas smo imeli nekajkrat žalosno dolžnost, da poročamo o tragičnih primerih obupa nad življenjem, ki so očitno v zvezi z jesenskimi spremembami v naravi. Včeraj so na kirurškem oddelku spet sprejeli dve mladi kandidatkji smrti, dve delavki iz Nunske ulice in s črnuč. Obe sta iz neznanih razlogov segli po izlozu.

u— **Tudi med tatovi sta v modi tehnika in sport.** Te dni je policija aretirala dva brezposelna delavca, 37letnega K. I. iz Skofljice in 27letnega H. G. iz Dobrunj pri Ljubljani. Zanimivo je, da sta se v šiški vsak zase specializirala na krajo tehničnih in sportnih predmetov. K. I. je med drugim tesarskemu mojstru Leopoldu Steinerju na Opekarski cesti ukradel električni motorček, vreden poldrug tisočak, neki zasebnik na Dolenski cesti je odnesel fotoaparata, nekeje pa je pobral še nekaj stotakov vredno platno za čoln. H. G. pa je z nekega kolesa snel brzinomer, z nekega avtomobila v Gradišcu pa hupo. Oba je policija izročila sodišču.

u— **Plesne vaje Svobode** — Grafike vsako soboto ob 20. v Delavski zbornici.

u— **Izložbo mesa je oplenil.** V eni zadnjih noči je neznan tat vlomil v izložbeno okno podružnice Javornikove tvornice mesnih izdelkov na Cesti 29. oktobra. Pobral je vso mesenino, kar je bilo razstavljeno v oknu, v vrednosti za kakšnih 600 din.

u— **Še o tatinski družini Viktorja Bana.** O tatvini usnja, ki jo je znani vlomilec Viktor Ban zagrebel na škodo tovarnarja Adolfa Mergenthalerja, nam javljajo še nekatere podrobnosti. Takoj po izvršeni tatvini je Ban s svojimi sodelavci poiskal nekaj malih čevljarjev iz mesta in s periferije, ki jih je že od nekdanj po malem zalagal z nakradenim blagom za majhen denar. Najprej je policija aretirala nekega čevljarja v šentjakobskem okraju, h kateremu je Ban pogostokrat zahajal na obisk. Prav tako se je v svo vno mesto poiznimala tudi za razne Banove sorodnike, ki žive v mestu. Tako je dognala, da se je Banova družina ukvarjala tudi s krajo koles, ki so jih potem posamezni Banovi pajdaši prodajali na Dolenski. Z velikim uspehom se je med njimi udeleževala neka Jožefa C., ki je prihajala kot postrežnica k družinam in je oskrbovala tatovom natančne informacije o razmerah po hišah. Razen Bana in nje je policija aretirala še njegovega brata, pet čevljarjev in še tri pomagače.

Iz Celja

u— **Prijave za letošnji gledališki abonma sprejema knjigarna Slovske tiskovne zadruge** do 20. t. m. Lanski abonenti si lahko rezervirajo dosedanje sedeže samo še danes.

— Podporne društvo za ubogo učence drž. realne gimnazije v Celju je imelo 12. t. m. občni zbor. Društvo podpira siromašne učence s tem, da proti malenkostni odškodnini izposoja šolske knjige. V nujnih primerih daje tudi podpore. K lanskoli božičnici Rdečega križa na zavodu je društvo prispevalo 1500 din. Letos je društvo izposloilo 553 revnih dijakom 1767 knjig. Ker se knjige v zadnjih letih zelo hitro menjavajo in ker število revnih dijakov na zavodu stalno narašča, ima društvo precejšnje izdatke. Letos je nabavilo 365 knjig, kar je pri sedanjih visokih cenah zelo velik letni izdatek. Društvo ima sicer nekaj podpornikov, ali njihovi prispevki ne zadostajo, da bi ustregli vsem prošnjam ubožnih, pridnih dijakov. Na tem mestu se občni zbor vsem dobrotnikom, ki so društvo v preteklem šolskem letu podprli, najlepše zahvaljuje. Te dni bo društvo razposlalo prošnje za podporo in apelira na vso javnost, da se odzove vsaj z malenkostnim prispevkom, kajti vsak dar je namenjen v prid naši slovenski mladini.

— Cankarjevo »Lepo Vido« bodo vpriporili dijaki FS s klasične gimnazije v Mariboru v soboto 22. t. m. ob 20.30 v celjskem gledališču v počastitev 20letnice smrti Ivana Cankarja.

— Starokatoliške službe božje jutri v Celju ne bo.

— Usoden padec z drevesa. V Bodrišni vasi pri Grobelnem je padel osemetni posestnik sin Ivan Gajšek v četrtek popoldne pri obriranju kostanja z drevesa šest metrov globoko in si zlomil levo nogo pod kolonom. Dečka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— Iz sodne dvorane. Pred malim senatom sta se zagovarjala večerj delavec Alojz Jager in delavka Marija Peskova iz Levca zaradi tatvine. Peskova je pred tedni ukradla nekemu moškemu na Spodnji Hudičji na Jagrovo prigrivanje iz suknjice 2.900 din. Jager je bil obsojen na 4 mesece, Peskova na 3 mesece strogega zapor. V zadnjem času sta kradla 34-letni delavec Franc Mirnik iz Trbovelj in njegov brat Karel v celjski okolici denar, čevlje, perutnino itd. Franc je bil obsojen na 1 leto in 10 mesecev roblje, Karla pa bodo oddali v poboljševalno. Po Gornji Savinjski dolini v Logarski dolini sta kradla 28-letni Anton Kučar in 30-letni Andrej Kuražija posestnikom denar in razno blago. Kuražija je bil obsojen na 3 leta, Kučar pa na 2 leti roblje.

Iz Maribora

— Odlični gostje. Danes prispejo v Maribor delegati osrednje zveze lovskih društev k redni skupščini, ki bo jutri ob 10. uri popoldne v mestni posvetovalnici. Kakor smo že poročali je v zvezi s skupščino tudi veliko vsedrjavno propagandno streljanje.

— Ni dovoljeno. Sresko načelstvo za Maribor desni breg tudi za nedeljo 16. t. m. napovedanih nogometnih tekem na Rapidovem igrišču ni dovolilo.

— Sahavske novice. V četrtek 13. t. m. je bilo tretje kolo za prvenstvo Sahavske sekcije UJNZB. Zmagali so: Skala nad Karlovo, Kuster nad Geigerjem, Mišura nad Sketom, Peče nad Lukežem jun., Lukež sen. nad Ruparjem. Partiji Vodušek: Reinsberger in Marvin: Ante sta bili prekinjeni.

— Smrtna žrtev krvavega kožuhanja. Poročali smo o krvavem kožuhanju pri nekem posestniku v Leskovcu pri Pragerskem. Ob 14. urah je dobil zabodljaj glavi pod osem 20letni hlapec Ivan Herič. Po večdnevni borbi s smrtjo je nesrečni mladenci v noči na petek podlegel v bolnišnici. Orožniki skušajo dognati krivca in je bilo izvršenih več aretacij.

— Gledališke novice. Nocoj »Hudičev učence« za red D. Jutri v nedeljo prva letošnja popoldanska predstava »Divji lovec« ob znižanih cenah. Jutri zvečer Nušičeva komedija »Pokojnik«.

— Poneverbe pri mestnem avtobusnem prometu. Mali kazenski senat je večerj dopoldne obsodil 49letnega bivšega prometnika Matka na 2 mesece zapor in 300 din denarne kazni, pogojno za dobo 3 let, ker je v marcu in aprilu 1937 lepil na mesečne avtobusne izkaznice že rabljene in žigosane znamke, na katerih je popravljal datume. Prvotno se je Matko zagovarjal, da gre za maščevanje višjega mestnega revidenta Karla Novšaka, ki da je njemu sovražen, in pa za dejansko pomoto. Pri razpravi pa je Matko krivdo odkritostno priznal.

— Drage sladke urice. Tonček in Metka sta se seznanila v kavarni. Potem sta šla spat. Ko se je Tonček prebudil, ni bilo niti prijazne Metke in tudi ne 300 din v denarnici. — Sličen doživljaj je imel starček Matiček, v katerega se je zagledala mladostna Nežka. Šla sta na sprehod, potem v neko gostilno, nakar sta jo mahnila po kamniškem drevoredu. Stopila sta v bližnjo njivo in se tam prijetno imela. Kmalu zatem pa je Matiček ugotovil, da je Nežka neznano kam izginila, z njo vred tudi trije bankovci po 100 din. Metko in Nežko išče policija.

— Zanetila sta požar, ker rada vidita ogenj. V Malem vrhu pri Sv. Ani v Slovenskih gorah je zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Marije Frasove. Tudi gospodarski stroji so pogoreli. Ugotovilo se je, da sta zanetila ogenj domača fanta, stara 8 in 11 let. Bila sta sama doma in sta se igrala z vžigalicami. Ko so ju orožniki vprašali, zakaj sta zanetila ogenj, sta odvrnila, da zaradi tega, ker rada gledata, kako gori.

— Sajetgov »krušni oče« obsojen. Večerj dopoldne se je moral zagovarjati pred okrožnim sodiščem 38letni Mihael Obrul, krušni oče morila I. Sajetgla. Obtožen je bil, ker je 17. junija letos na Pobrežju hotel odpeljati izpred neke gostilne jetniškemu pazniku Josipu Peliku kolo, pa je bil pregan. Pobegnil je z aktivko, ki je bila na kolesu. Obrul je obsojen na 5 mesecev strogega zapor ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let. Soobtožena je bila tudi 25letna Sajetglova sestra Franciška, ker je ukradenko aktivko skrila. Obsojena je bila na 15 dni zapor.

— Zaradi nesrečne ljubezni se je zastrupila s plinom 24letna služkinja Matilda Gerečnikova iz Strossmayerjeve ul. št. 8. Reševalci so jo z umetnim dihanjem skušali obuditi k življenju, vendar pa so bila njihova prizadevanja zaman. Vzrok samomora je, kakor kaže poslovlino pismo, nesrečna ljubezen.

— Ribji trg je bil večerj precej dobro založen. Prodali so 80 kg goric po 10 do 12 din, 25 kg ciplov po 18 din, 50 kg molov po 18 do 20 din, 8 kg barbonov po 28 do 30 din, 4 kg arijalov po 26 din kg.

— V zadnjem hipu se je rešil iz gorečega hleva. Pri Sv. Miklavžu pri Ivanj-kovcih je zgorelo gospodarsko poslopje trgovca in posestnika Antona Golenka. Zgorelo je tudi 15.000 kg sena, 400 kg ovsa, 2500 kg pšenice, 5000 kg slame in 500 kg ječmena, razen tega tudi gospodarski stroji, tako da znaša škoda okoli 150.000 dinarjev. Ogenj je izbruhnil v hlevu, kjer je spal 13letni pastirček Franc Jerabič, ki se je v zadnjem hipu rešil iz gorečega hleva. Ogenj je nastal zaradi tega, ker je pastirček pozabil ugasniti svečo, ki jo je postavil poleg sebe. Sveča se je najbrž prevrnila in zanetila seno v bližini.

— Rabiaten podnajemnik. V Močni je dne 17. maja t. l. 41letni poljski delavec Jernej Kmetič z nožem navlil na Karla Grahornika, pri katerem je stanoval kot podnajemnik in mu z nožem prizadejal več zabodljajev v prsi in roke. Grahornika so odpravili v bolnišnico. Po zdravniškem mnenju so bile poškodbe smrtonovne, vendar se je posrečilo, da so mu rešili življenje. Epilog tega krvavega spopada je bil večerj dopoldne pred malim kazenskim senatom, ki je Kmetiča obsodil na 10 mesecev strogega zapor ter na izgubo častnih pravic za dobo 2 let. Pri razpravi je Kmetič dejal, da je Grahornika zato zabodel, ker ga ni hotel imeti več za podnajemnika.

— Hvalevredno iniciativo predstavlja zamisel pohorskega dne, ki naj prikaže Mariboru in vsemu obmejnemu ozemlju življenje naših Pohorcev, življenje našega pohorskega človeka. Nekaj povsem svojevrstnega bo nudil pohorski sprevod dne 3. oktobra po mariborskih ulicah.

Iz življenja na deželi

Iz Trbovelj

t— Dnevno vajo o letalskem napadu in pasivni obrambi prebivalstva priredi tukajšnji krajevni odbor za zračno obrambo v nedeljo 16. t. m. Ker bo ta vaja obenem služila kot praktičen poduk prebivalstvu, kako naj se ravna v slučaju resničnega zračnega napada, pozivamo prebivalstvo, da se strogo ravna po navodilih, ki jih je v ta namen občina že predčasno razglasila. Predvsem opozarjamo prebivalstvo, da se bo pričetek vaje objavil s sirenami in zvonjenjem zvonov. Alarm bo trajal 4 minute v presledkih 1 minute. Na znak mora ustaviti ves cestni promet. Prestanek nevarnosti bo javljen z zvonjenjem zvonov vseh cerkva in s sirenami in bo trajal dve minuti. Ker bodo letala verjetno metala vžigalne bombe, ki so nevarne v precejšnji omočju, je v interesu vsakogar, da ne sili na cesto, kjer bi ga ipak prijel stražnik in zabeležil za plačilo občutne globe.

— Volilni imenik je razgrnjen v vpogled prebivalstvu v občinskem uradu v Trbovljah od današnjega dne dalje, ker smejo pri razpisanih volitvah narodnih poslancev za nedeljo, dne 11. decembra 1938 glasovati samo oni, ki so vpisani v volilnem imeniku. Zadnji dan za vlaganje reklamacij po § 15. zakona o volilnih imenikih je torej, 25. popoldne. Vsaako ima pravico voliti; imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti, ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek.

Iz Ptuj

— Sokolska nabiralna akcija. Sokolsko društvo v Ptuj je sklenilo, da bo izvedlo nabiralno denarno akcijo med svojim članstvom, katerega bo namenjena za podporo českoslovaškim sokolskim pripadnikom, ki so morali zaradi zadnjih dogodkov zapustiti domove in so postali brezposelni.

— Pred trgovino so mu ukradli kolo. V sredo zvečer se je mudil v Ptuj trgovec Alojzij Gracar iz Polenšaka. Ko se je pripeljal s kolesom domov, je pred svojo trgovino prislonil kolo sam pa za trenutek stopil v hišo, in je tam odložil kupljene stvari. To njegovo odsotnost pa je že izrabil neki tat, ki je kolo odpeljal. Gracar je tatvino javil orožnikom. Kolo nosi št. 163.561.

— Zvočni kino Ptuj predvaja drveni ob 20. in jutri v nedeljo ob pol 19. in pol 21. film »Osvitek slave«. Pred predstavo Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

Iz Zagorja

— Ne ovirajte rednega prometa! Bila je že delj časa bojazan, da se bo most v Podkrajju na banovinski cesti Zagorje — Trojane zaradi velikega prometa podrl. Zdaj bo banška uprava zgradila most v režijski litijskega sreskega cestnega odbora. Vsi so pričakovali, da bo za čas dela postavljen zasloni most za pešce kakor za voznike. To pa se ni zgodilo. Cesta, ki jo vporabljajo lastniki zemljišč od Martanova do Ržišnika, je široka 2 metra in je v prav slabem stanju, saj je pred kratkim na nekem mestu šlo polovico ceste s plazom. In to čisto naj bi vporabljali ševlji, vozniki, avtobusi in tovorni avtomobili. Zbirajo se podpisi za napravo zaslonnega mosta ki je iz varnostnih razlogov res nujno potreben.

— CRNOMELI. Sokolski zvočni kino v Crnomlju predvaja drveni ob 20. in jutri ob 4. popoldne in 8. zvečer film »Gospod Podstane«.

— LJUTOMER. Zvočni kino Sokolski dom predvaja drveni ob 20. in jutri v nedeljo ob 4. popoldne in ob 8. zvečer film »Ujetniki na otoku smrti«. Dodatek: Foksov zvočni tednik. Naslednji film dne 22. in 23. t. m. POLJČANE. Slinavka in parkljavka se je pojavila v dvorcih posestnikov Senegačnika in Drogenika v Poljčanah in je za to dvojce dvorišče odreden strogi hlevski zapor. Za okuženi kraj se smatra vsa vas Poljčane, zato je prepovedan od tam vsak izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje.

— POLJČANE. Slinavka in parkljavka se je pojavila v dvorcih posestnikov Senegačnika in Drogenika v Poljčanah in je za to dvojce dvorišče odreden strogi hlevski zapor. Za okuženi kraj se smatra vsa vas Poljčane, zato je prepovedan od tam vsak izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje. Na mehan vasi je odredjena straža, ki se ji mora izvoz sena, slame, gnoja in stelje.

— TRŽIČ. Kino predvaja danes in jutri v nedeljo vefilim »Stjenka Rasin« (Volga-Volga).

Gospodarstvo

Zahteve elektrarniških podjetij

Letos bomo dosegli 1 milijardo kilovatih ur

Pretekli teden je bila v Sarajevu letna skupščina Saveza elektrarniških podjetij kraljevine Jugoslavije, ki je trajala dva dni. Na tej skupščini, ki jo je vodil predsednik inž. Ilija Jojčić, so obširno razpravljali o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z elektrifikacijo naše države, zlasti pa z bodočim zakonom o elektrifikaciji Jugoslavije.

Iz poročila tajnika inž. Markovića je razvidno, da elektrifikacija napreduje. Produkcija električnega toka se je v naši državi tudi v dobi gospodarske krize stalno dvigala. Celotna proizvodnja električnega toka je lani presegla 900 milijonov kilovatih ur. Če upoštevamo, da smo leta 1931. proizvedli samo 400 milijonov kilovatih ur, je to velik napredek. V najtežji dobi krize je produkcija naglo napredovala in smo leta 1934. dosegli že 720 milijonov kilovatih ur; naslednje leto je produkcija padla na 640 milijonov, nakar se je pričela zopet dvigati in je dosegla v letu 1936. 735 milijonov kilovatih ur, lani pa 910 milijonov kilovatih ur. V letošnjem letu bomo gotovo dosegli 1 milijardo kilovatih ur, ne samo zaradi tega ker se potrošnja stalno dviga, temveč tudi zaradi tega, ker je letos pričelo obratovati več novih elektrarn, zlasti hidroelektrična centrala Manojlovac.

Navzile temu napredku še vedno hudo zaostajamo v pogledu elektrifikacije za drugimi državami. Od celotne produkcije je lani odpadlo povprečno na prebivalca Jugoslavije okrog 60 kilovatih ur. To je malenkostna količina. Če upoštevamo, da znaša v Švici povprečna produkcija na prebivalca 1500 kv. ur, v Zedinjenih državah 1000, v Nemčiji in Belgiji 650, v Franciji 400, v Italiji 340 in v Čehoslovaški 220 kv. ur.

Poročilo tajnika inž. Markovića pravi, da je neobhodno potrebno, da se čimprej izda zakon o elektrifikaciji, ki pa mora ustrezati našim razmeram. Ta zakon mora spoštovati pridobitve pravice in omogočiti kapitalu sigurnost poslovanja. Za razvoj elektrifikacije je potreben cenen kapital, ker električno gospodarstvo ne prenese večjih obrtnih bremen. Zato se morajo fiskalna bremena zmanjšati. Potreben je tudi program elektrifikacije, ki naj obsega elektrifikacijo doslej neelektrifi-

ranih naselij, izgraditev elektrovdov med obstoječimi centralami in načrt za vzajemno sodelovanje med centralami in za izmenjavo energije. Ob zaključku pravi poročilo, da je naš skupni uspeh odvisen od tega, da se združijo sile vseh elektrarn od najmanjše do največje, ne glede na to ali gre za javno ali za industrijsko centralo. V tem pogledu je potrebna intervencija države.

Diskusija se je nanašala na glavne principe zakona o elektrifikaciji, na probleme koncesioniranega poslovanja ali sodbodne konkurence, razpravljali so o nevarnostih, ki ovirajo elektrifikacijo, obširna pa je bila tudi diskusija o tarifnih vprašanjih, zlasti o potrebi tako zvane blok-tarife, odnosno edinstvene tarife za potrošnje električne energije v gospodinjstvu. Končno je bila iznešena zahteva, da se zavzame proglasi kot prisilna organizacija. Ob zaključku je savez sprejel naslednjo resolucijo.

Resolucija

Savez elektrarniških podjetij kraljevine Jugoslavije se zaveda nalog, ki jih mora vršiti v interesu gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka naše skupnosti in države ter značaja produktivnih sil, ki jih predstavlja električno go-dopodarsko. zato zahteva za uspešno izvrševanje svojih nalog naslednje:

1. V sporazumnem sodelovanju z vsemi faktorji, ki so pozvani, da delajo na pospeševanju elektrifikacije, naj se ugotovijo načela, na katerih naj sloni zakon o pospeševanju električnega gospodarstva Jugoslavije; na osnovi teh ugotovljenih načel, naj se čim prej izda ta zakon.

2. Dokler ne bo izdan zakon o elektrifikaciji, naj se ne rešujejo načelna vprašanja Saveza elektrarniških podjetij.

3. Glede na težkoče, ki bi nastale pri takojšnjem in popolnem ukinitvi državne tarifarine na električna tok, naj se izvrši vsaj reforma sistema tarifarine in njene višine, tako da se omogoči uvedba blok-tarife.

4. V okviru obstoječih zakonskih predpisov, naj se proglasi Savez električnih podjetij kot prisilna organizacija vseh elektrarniških podjetij v državi.

djevnika zadruga. Takšno ekspeditivnost pri izvajanju cestnih del bi si želeli tudi v dravski banovini.

— Priprave za trgovinska pogajanja z Italijo. Ob koncu oktobra se sestane v Rimu naša in italijanska delegacija zaradi pogajanj o novem trgovinskem sporazumu. V trgovinskem ministru se vse obsežne priprave za ta pogajanja. Trgovinsko ministristvo zbira potrebno gradivo in mišljenja zainteresiranih gospodarstvenikov. Po večerjnih vesteh iz Beograda se bo v smislu sporazuma med našo in italijansko vlado sestala jugoslovensko-italijanska stalni gospodarski odbor najkasneje 24. t. m. Pričetek zasedanja tega odbora bo končno odvisen od tega, kdaj bo zaključeno v Beogradu zasedanje jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora, ki traja že 10 dni.

— Kdaj bo emitirana prva tranša 6% notranjega posojila. Kakor je znano, bi se morala v letošnji jeseni emitirati prva tranša 4 milijardnega notranjega posojila za javna dela in državno obrambo v višini 700 milijonov din. To posojilo se bo izdalo v obliki 6% državnih obveznic. »Jugoslovanski Kurir« poroča sedaj, da še ni odločeno, kdaj bo vpis te prve tranše četudi so vsa predelala za emisijo posojila izvršena in bo prva tranša vpisana od sindikata državnih bank.

— Skrbni poljske zaradi tešinskega premoga. Znano je, da mora Poljska del svoje produkcije premoga izvažati v inozemstvo in ima pri izvozu precejšnje težkoče. Z okupacijo tešinskega ozemlja pa se bo sedaj poljska produkcija premoga še znatno povečala, saj je znašala lani produkcija premoga na tešinskem 7 in pol milijona ton. Na merodajnih mestih v Varšavi se sedaj proučujejo, kam bodo izvažali odvisen predmog. Premogovna industrija v stari Poljski pa se boji, da bo prvotni tešinski premog, ki daje najbolj koks v Srednji Evropi, izpodrnil premog ostalih premogovnikov in da bo zaradi priključitve tešinskega ozemlja trpe-la ostala premogovna industrija v Poljski, kajti zaenkrat ni videti možnosti, da bi se poljski izvoz premoga v enakem razmerju povečal, kolikor znaša povečanje produkcije kapacitete zaradi priključitve tešinskega ozemlja. — Iz Varšave nadalje poročajo, da se je obok bankovcev Poljske banke v zadnji četrtini septembra povečal v izrednem obsegu, in sicer za 399 na 1547 milijonov zlotov. Zaradi tega povečanja obtoka, ki je nastalo v zvezi z razširjenjem meničnega portfelja, je kritje poljskega zlota nazadovoljalo od 33.7 na 26.8%, in je s tem padlo pod zakoniti minimum 30%. Zato se bo v kratkem sestal upravni odbor Poljske banke, da zavzame svoje stališče k temu prekoračenju zakonitih predpisov.

— Važno za izvoznike lesa v Nemčijo. Trgovinsko ministristvo je izdalo za izvoznike lesa v Nemčijo naslednje sporočilo: Na osnovi določb, ki jih vsebuje protokol nemško-jugoslovanskega lesnega odloka od 27. t. m., so nemška oblastva 21. septembra odredila, da morajo nemški izvozniki jugoslovanskega lesa takoj po zaključku kupoprodajne pogodbe z jugoslovanskim prodajalcem zahtevati dodelitev potrebne nemškega deviznega dovoljenja; nadalje morajo takoj obvestiti jugoslovanskega prodajalca, da je prošnja za dodelitev deviznega dovoljenja preložena in končno morajo o sprejetem odloku brez-pogojno obvestiti jugoslovanskega izvoznika. V zvezi z zgornjo odredbo nemških oblastev in na osnovi septembrskih sklepov nemško-jugoslovanskega lesnega odbora, sprejetih v Crikvenici, ter sklepa strokovnega odbora za gozdne proizvode od 7. t. m. se obvešča vsi izvozniki lesa, da so brez-pogojno dolžni prijaviti Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine vse one zaključke glede prodaje lesa v Nemčijo, glede katerih v roku 4 tednov po sklenitvi pogodbe ne bi dobili od strani nem-

škega kupca sporočila o odloku na prošnjo za dovolitev deviznega dovoljenja. Gornja prijava mora vsebovati točno ime in addresso jugoslovanskega prodajalca in nemškega kupca, datum sklenitve kupoprodajne pogodbe, vrsto in količino lesa, pogojeno ceno in pogoje dobave in plačila. Ti podatki se lahko dostavijo tudi s prepisom originalne pogodbe; posebej pa je v tem primeru treba navesti, ali je nemški kupec zahteval dodelitev deviznega dovoljenja, odnosno ali je o tem obvestil jugoslovanskega prodajalca in kdaj je nemški kupec predložil prošnjo za devizno dovoljenje. Gornji odlok se nanaša na vse vrste okroglega, tesanega in rezanega lesa, furnirje in vezane plošče in velja za vse pogodbe, ki so bile sklenjene po 1. oktobra t. l. Oni izvozniki, ki se ne bi ravnali po gornjem navodilu, bodo izgubili pravice zaščit njihovih interesov pri izvozu v Nemčijo od naših pristojnih ustanov in so izpostavljeni nevarnosti, da pretrpijo škodo pri svojih kupjskih sklepih z nemškimi uvozniki. Prijave je treba poslati s priporočenim pismom na naslov Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, odseka za gozdne proizvode (Beograd, Ratnički dom).

— Železarska konjunktura v Zedinjenih državah. Iz Washingtona poročajo, da je v zadnjem tednu zaposlenost v ameriških železarnah prvikrat v letošnjem letu presegla 50% kapacitete. Ameriška železarska industrija je v prvem tednu oktobra izkoristila svojo kapaciteto z 51.5% nasproti 49% v prejšnjem tednu in 28% pred 4 meseci.

— Dobave. Strojni oddelek direktije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe za dobavo 200 kg svetlosive barve in 5.000 kg vrbovih šib. Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 19. t. m. ponudbe za dobavo risalnega papirja. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 31. t. m. ponudbe za dobavo kositra, jekla, železa, jeklene pločevine, cin-kovega belila, firneža, smole, barve itd.

— Licitacije. Dne 17. t. m. bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 55.000 kg čebule. Dne 28. t. m. bo pri štatu mornarice K. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo olja za kurivo, 29. t. m. za dobavo inozemskega premoga, dne 15. novembra za dobavo dinamo-agregata na Dieslov motor. Dne 5. novembra bo pri štatu letalstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo podložnic in 7. novembra za dobavo specialne obutve za mehanike. Dne 7. novembra bo pri ekonomskem odeljenju gener. direktije drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo lokomotiv ozkotirne proge.

Borze

14. oktobra

Na ljubljanski borzi so danes angleški funti in privatnem kliringu notirali nespremenjeno 238. V Zagrebu so se grški boni ponovno okrepili in so bili zaključeni po 35.8650 (v Beogradu po 35.14). Nemški krlirski čeki so za malenkost nazadovani in stanejo v Ljubljani 13.88, v Beogradu 13.86 in v Zagrebu prav tako 13.86, odnosno za konec novembra 13.90 blago.

Na zagrebškem efektornem tržišču se je vojna škoda pri stalni tendenci trgovanja po 470 (v Beogradu je bil promet po 471 —471.60). Zaključki so bili še v 6% begluški obveznicah po 91.50 (v Beogradu po 89.75—90), v 7% Blairovem posojilu po 91.50—92 in v delnicah Trboveljske po 185.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2395.90—2410.50, Berlin 1762.03—1775.90, Bruselj 734.95—749.01, Curih 996.45—1003.52, London 207.99—210.04, New York 4371—4407.31, Pariz 116.12—117.56, Praga 150.69—151.79, Trst 230.95—234.03.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.68, London 20.9050, New York 441.875, Bruselj 74.70, Milan 23.30, Amsterdam 240.40, Berlin 177.25, Stockholm 107.70, Oslo 105.05, København 93.3250, Praga 15.1250, Varšava 83, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 470—472, 4% agrarne 59—61, 4% severne agrarne 50 bl., 6% begluške 89—90, 6% dalm. agrarne 90 bl., 7% stabiliz. 96.50 den., 7% invest. 98.50—99.50, 7% Seligman 98 den., 7% Blair 91.50—92, 8% Blair 98—98.50; delnice: Narodna 7300 den., PAB 215—222, Trboveljska 180—187.50, Gutman 50—60, Narodna šumska 20 bl., Osiječka ljevaonica 160—180, Isis 25 den., Dubrovačka 350 den., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 471—471.50 (471 —471.50), 4% agrarne 60 bl., 6% begluške 89.50—90 (98.75—90), 6% dalm. agrarne 89—89.50 (89—89.50), 6% invest. 99.25 —100 (99.75), 7% Seligman 101 bl., 7% Blair 91—92, 8% Blair 98.50—99.50 (98), Narodna banka 7370—7425, PAB 219—222 (220).

Blagovna tržišča

21TO

+ Chicago, 14. okt. Začetni tečaji: pšenica za dec. 62.25, za maj 66.50; koruza: za dec. 44.50, za maj 49.125.

+ Winnepig, 14. okt. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 60.375, za dec. 63.75, za maj 66.125.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.). Tendence mirna. — Pšenica: gornjebaška, 80 kg 153 — 154; sremška, slavonska, 79/80 kg 151 — 153; gornjebanatska, 79/80 kg 153 — 154; baška, okolica Novi Sad in Sombor, 78/79 kg 152 — 153. Rž: baška 144 — 146. Ječmen: baški in sremški 64/65 kg 148 — 152; pomladni 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremški sl. 135 — 138. Koruza: baška in sremška 126 — 128; banatska 124 — 126. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 250 — 260; »2c« 230 — 240; »5c« 210 — 220; »6c« 190 — 200; »7c« 160 — 170; »8c« 110 — 115. Otrubi: baški 93 — 99. Fižol: baški beli brez vreč 290 — 295.

SOMBOR

+ Liverpool 13. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 4.87 (prejšnji dan 4.77), za dec. 4.85 (4.77), za maj 4.83 (4.79).

+ New York, 13. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 8.28 (8.26), za april 8.14 (8.15).

Preden so se razšli

Predsednik slovaške avtonomne vlade Josef Tiso (na levi) se razgovarja z madžarskim zunanjim ministrom, grofom Kanyo (desno) v Komarnu. Pogajanja so se zaradi pretiranih madžarskih zahtev razbila.

Kdo bo naslednik dr. Beneša?

Češkoslovaško republiko vodi zdaj vlada, ki šteje 21 članov. Čeprav predvideva ustava, da ne sme biti mesto državnega prezidenta prazno dalj nego 14 dni, se je odločil general Sirovy zaradi izrednih razmer, ki vladajo v državi, da prekorači ta rok. Prezidentske volitve bodo šele tedaj, ko bodo dokončno določene meje nove države, predvidoma v polovici novembra.

Imenujejo se tudi kandidati. Iz nemških virov poročajo, da bodo češkoslovaški državljani izbirali za prezidenta države med tremi možmi. Eden izmed teh mož je predsednik agrarne stranke Rudolf Beran, drugi znani tvornikar Bata, tretji pa knez Schwarzenberg.

Zdravniški pregled zakonskih kandidatov v Turčiji

Turška vlada je pred časom izdala zakon o obveznem zdravniškem pregledu zakonskih kandidatov in kandidatkinj. Prebivalstvo so pripravili na uporabo novega zakona s predavanji, kinematografskimi predstavitvami, z brošurami in članki v listih.

Nobena oseba, ki ima spolno bolezen, ki trpi na gobavosti ali pa ki je slaboumna, ne sme stopiti v zakon. Zdravljenje spolnih bolezni, ki so v Turčiji zelo razširjene, je obvezno ter v državnih ambulatorijih brezplačno. Tudi zakonski kandidati, ki imajo jetiko, bodo morali oddati poroko za nedoločen čas, najmanj pa za pol leta in si bodo smeli osnovati domače ognjišče šele kadar bodo predložili pozitivno zdravniško spravevalo. Turška vlada predvideva za osebe, ki ne bi se ravnale po teh določbah, stroge zaporne in denarne kazni.

„Zvezda Poljske“ zgorela

V petek jutraj je imel startati poljski stratosferni balon „Zvezda Poljske“. Zaradi neugodnega vremena pa so start odgodili. Ko so hoteli izpustiti plin iz balona, je prišlo do eksplozije in balon je zgorel.

Prepovedani sestanki spiritistov

Mestno poglavarstvo v Bukarešti je kot policijska oblast prepovedalo vse spiritistične klube in seje ter odredila, da se morajo društva in klubi, ki se bavijo s spiritizmom, razpustiti sami od sebe. Prepoved utemeljujejo s tem, da je zaradi spiritističnih sestankov bilo v zadnjem času mnogo ljudi osleparjenih in okradenih. Slepary so izvajali na svoje žrtve s pomočjo spiritizma »pritisk iz onstranstva«. Neka starejša ženska je pod vplivom spiritistov celo izvršila samomor.

Preveč potuje...

V Clevelandu so imeli nedavno ločitveni proces, ki je zbuhal širno Ameriko veliko zanimanje. Gospa Luiza Rehmov je predlagala sodišču razvedbo svojega zakona, ker je mož zahteval od nje, da bi delila življenje z njim pod streho stanovanjskega avtomobila, ki bi bil neprestano na poti iz kraja v kraj. Rehmov pravi, da ji nje mož, ko je bila še nevesta, nikoli ni omenil takšnega načrta.

Sodnik je proučil ločitveno zahtevo z vso natančnostjo in je prišel do zaključka, da je treba zakon razveljaviti, ker vsaka žena pričakuje od svojega moža, da ji bo dal z zakonom neko stalnost, v tem primeru pa se je zgodilo ravno nasprotno. V Ameriki so na to sodbo zelo pozorni, ker smatrajo, da je ustvarjen važen precedens za bodoče postopke. Onstran morja živi namreč mnogo zakoncev na »večnem potovanju« pod avtomobilsko streho.

Sprejemanje v čl. državno službo ustavljeno

Ministrski svet češkoslovaške vlade je sklenil s ozirom na okrnjene meje države do nadaljnjega ukiniti vsak sprejem v državno službo. Pač pa bo skušala praška vlada namestiti uradnike, ki so doslej službovali v odcepljenih krajih. Selitvene stroške na ozemlje stisnjene ČSR jim bo povrnila.

Elektrika pri faraonih

V Dolini kraljev v Egiptu, kjer spijo faraoni svoje tisočletno spanje, se je zdaj začela šopiriti moderna tehnika. V grobove so namreč napeljali električno razsvetljavo, ki naj privabi tja čimveč radovednih tujcev.

Dva bombnika sta trčila v zraku

Nad vojaškim letališčem Penrhos Point pri Londonu sta trčila dva bombnika ter se pri trčenju vnela in padla v gorečem stanju na zemljo. Trije letalci so se ubili, četrti se je rešil s padalom. Pri pristanku na zemljo se je lahko ranil.

Pred spomenikom Alberta I. v Parizu

Na Place de la Concorde v Parizu so te dni odkrili spomenik hrabremu belgijskemu kralju Albertu I. Svečanosti so prisostvovali vsi člani belgijske kraljeve družine. — V ospredju vidimo kraljico-vdovo Elizabeto, poleg nje kralja Leopolda, zadaj stoji Brabantski vojvoda.

Trubadur s 37 nevestami
Ženitbeni slepar, ki je speljal na led mnogo kuharic in služkinj

Na dvorišču kodanjskih stanovanjskih hiš se je v zadnjem času pojavljala 40letni pevec Bertil, ki je tako m'lo prepeval ljubavne pesmi, da je izvalil na okna vse zvedave ženske, posebno služkinje. Z vzdihovanjem in ockovanjem se mu je posrečilo, da je spravil v svojo mrežo 37 deklet, katerim je obljubil zakon. Vsaki nevesti je izjavil, da so se mu ljubavne pesmi porodile iz ljubezni do nje. Na ta način se mu je zupala marsikatera kuharica. Vsaki je pripovedoval, da bo s svojimi popevkami postal še slaven in bogat mož. Hotel je osnovati založbo za svoje popevke, za takšno podjetje pa je moral imeti denar.

Lahkoverne dušice so mu nasečate tako je zbral Bertil v kratkem 25 tisoč danskih kron, ki so mu jih posodile neveste v upanju, da jih popelje pred oltar. Ampak čudno! Komaj je Bertil izvalil od svoje ljubice denar, že je izginila njegova pesem z dvorišča in tudi njega ni bilo več od nikoder na spregled. Navsezadnje so se nekatere prevarane ženske odločile, da ovadijo goljufa policiji. Ta je prišla sleparja in ugotovila, da je omožen in oče dveh otrok. Skladbe, zaradi katerih je hotel osnovati založbo s tujim denarjem, pa si je za nekaj evrov nabavil v nekem antikvariatu.

Ženski letalski rekord
treh Rusinj

Trojica ruskih letalk, in sicer Pavlina Osipenko, Marna Raskova in Griša Fupova so prekosile ameriški ženski svetovni rekord v poletu na veliko daljavo. Z letalom so se dvignile v zrak dne 24. septembra ob 8. uri 12 minut na moskovskem letališču in so pristale naslednji dan ob 10. uri 41 minut vzhodno od reke Amgun pri naselju Duki. Preletele so 6450 km zračne proge.

Trije častni doktorji
Ivovske univerze

Vseučilišče v Lovu je podelilo častni doktorat prezidentu poljske države Mościckemu, maršalu Rydz-Smiglyju in zunanjemu ministru, polkovniku Becku.

Stoti vnuk

V Wimbledonu na Angleškem pričakuje neka 92letna ženska obvestila, kdaj se ji bo narodil stoti potomec. Ženska, z imenom Mary Blackney, je imela tri može, katerim je rodila deset otrok. Njeni lastni otroci imajo danes 48 otrok, 47 vnukov in 4 pravnuke. Starka je bila ves čas svojega življenja odličnega zdravlja. Spala je redno deset ur na dan in se je hranila vedno s preprosto hrano.

Mina v tržaškem zalivu

V tržaškem zalivu sta dva ribiča ujela mino, ki se je zapela v njuno mrežo. Izvor mine še ni pojasnjen. Mina je težka 300 kg ter je nabita s 100 kg eksploziva. Ribiča sta o najhbi obvestila oblasti, ki so dale prenesti mino na kopno, kjer jo bodo razdeljali.

Predstavniki angleškega letalstva v Reimsu

Britski letalski maršal sir Cyril Newall s generalom Kellerjem na francoskem vojaškem letališču v Reimsu.

Pospešeno oboroževanje

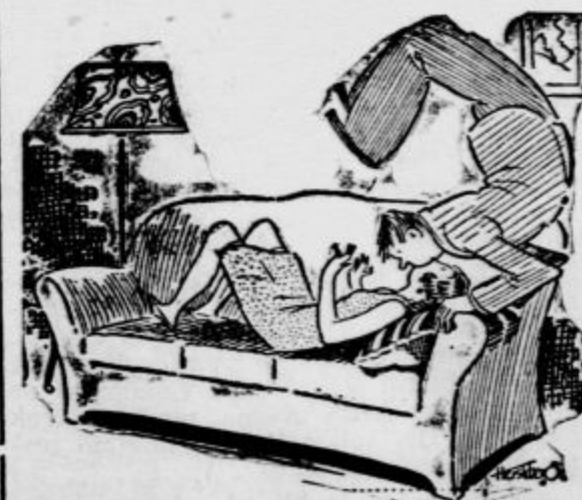
Anglija ne kaže volje, da bi morala vedno podpisovati ponižujoče sporazume. Zato bo postavila svojo vojsko na novo podlago. Reformo bo izvedel minister za narodno obrambo Hore-Belisha (slika).

A NEKDOTA

V krogih češkoslovaških novinarjev se pripoveduje, da je predsednik slovaške vlade, minister Josef Tiso, nejevoljen nad zahtevami Madžarov v Komarnu, dejal zunanjemu ministru Kanyo, ko se je ta skliceval na madžarsko ljudsko štetje iz leta 1910:

»Po vaši statistiki sem bil tudi jaz vpisan za Madžara. Vendar menda vsaj danes ne boste v dvomih, da nisem Madžar.«

VSAK DAN ENA

Akrobat se je zaročil... (»Everybodies weekly«)

Sudetski Nemci in Srbi

Spomini iz svetovne vojne in napadov na Beograd

Neki Peter Erzmman meni, da je napočil zdaj ugoden trenutek, ko lahko rojakom pove, kateri oddelki bivše avstro-ogrske vojske so v oktobru 1915. zavzeli Beograd. Bilo so to vojski štiri in sedemdesetega pehotnega polka, ki se je rekrutiral povečini iz sudetskih Nemcev. Ta polk je sodeloval z nemško armado feldmaršala Mackensena, ki je imel proti braniteljem srbskega ozemlja več vojaške sreče kakor njegov prednik Potiorek. Vojski, ki so se borili proti Srbom, so morali priznati, da je bil to najhkrabrejši izmed sovražnikov Avstro-Ogrske. To je dokazala srbska vojska že od vsega začetka vojne. In prav zato so poslali nad njo Nemce, saj so videli in vedeli, da se s Slovani proti Slovanom nič ne opravi.

Štiri in sedemdeseti pešpolk je bil pod poveljstvom podpolkovnika Mettelea, ki je osebno poveljeval dvema bataljonoma. V tretjem bataljonu so služili povečini sudetski Nemci iz Reichenberga. Poleg 74. polka je sodeloval pri ofenzivnem napadu na Beograd tudi 84. pešpolk, sestavljen iz Dunajčanov in Nižjih Avstrijcev.

Ves dan 6. oktobra 1915. so gremli topovi. Srbi so korenjaško obstreljevali napadalčeve postojanke. Granate vseh kalibrov so frčale po zraku in rile po zemlji in zidovih. Avstrijska vojska je čakala v dobro zavarovanih kritjih, pionirji pa so se pripravljali, da ji omogočijo prehod čez Dunav in Savo.

pravi, da ji omogočijo prehod čez Dunav in Savo.

Naposled so vojski 74. in 84. pešpolka zasedli čolne in pontone. Bataljon štiri in sedemdesetnikov je štel 33 oficirjev, 1180 mož in 4 strojnice. Tiho je zavnel ukaz: »Naprej!« Tema se je razprostirala nad vodno gladino. Voda je klokotala, začelo je deževati.

Pred vojski je prežala na eni strani ognjena, na drugi strani hladna smrt. Nenadoma so Srbi opazili, da se skušajo sovražniki približati njihovim postojankam. Otvorili so ogenj iz topov vseh kalibrov. Granate so udarjale brez prestanka, vmes so regljale mitraljeze svojo smrtno pesem. Pionirji so omahovali kakor muhe. Čolni so se jeli potapljati. Zarometi srbske vojske so odkrili nakano sovražnika z drugega brega — in prav tedaj so obtičali avstrijski čolni v plitvini! Napadalcu so poskakali iz čolnov, Srbi so jih sprejeli z ročnimi granatami. Kmalu so se prikazale tudi srbske rezerve, razvil se je boj na nož, od moža do moža...

Granate so udarjale brez prestanka. Od ure do ure so imeli napadalcu več mrtvih in ranjenih. Tretjina bataljona sudetskih Nemcev je padla, utonila, ostali so morali prenašati pekel, ki se je odprl pred njimi in mu ni bilo videti konca ne kraja...

45 milijonov litrov bencina zgorelo
Velika eksplozija v New Yorku

V Lyndenu, New Jersey, je eksplodiralo te dni dvanajst velikih rezervarjev bencina, last »City Service Refining Cye«. Eksplozija je povzročila takšno vročino, da so morali evakuirati hiše v globini enega kilometra. Gasilci so napeli vse moči, da bi pogasili ogenj.

Zgorelo je okoli 45 milijonov l bencina. Ognjeni jeziki so švigali v začetku nad

sto m visoko in so se dobro videli celo iz New Yorka. Pozneje so plameni dosegli višino 50 m. Na kraj nesreče so odhiteli gasilci iz petih mest. Doslej še ni mogoče ugotoviti, če je zahteval katastrofalni požar tudi človeške žrtve. V skladiščih je bilo zaposlenih okoli sto nameščencev. Koliko jih je bilo ob času nesreče na delu, ni znano.

Podivjani biki

V Villafranci de Xira pri Lizboni se je primerila pred nedavno bikoborbo velika nesreča. Bilo je določeno, da pojdejo za borbo določeni biki prosto po ulicah.

Ob takšnih priložnostih se nabere v južnih deželah na ulice mnogo ljudstva. V portugalskem mestu pa so se za bikoborbo namenjene živali prestrašile gledalcev. Nenadoma so podivjale in se zapodile v ljudi. Gledalci so se razkropili na vse strani, biki pa so razbijali izložbe in pustošili trgovine. Na koncu so se zapodili tudi proti avtomobilom. Tri osebe so bile pri tem usmrčene, šestnajst pa hudo ranjenih. Sele dve uri po paniki se je posrečilo besne živali ukrotiti in jih odvesti v hleve za areno.

Nemirna Palestina

Zaradi nemirov, ki jih povzroča arabski življenj v palestinski deželi, je sklenila angleška vlada pokoriti upornike s kazenskim akcijami, ki naj nekoliko ohladijo vroče glave arabskih nacionalistov.

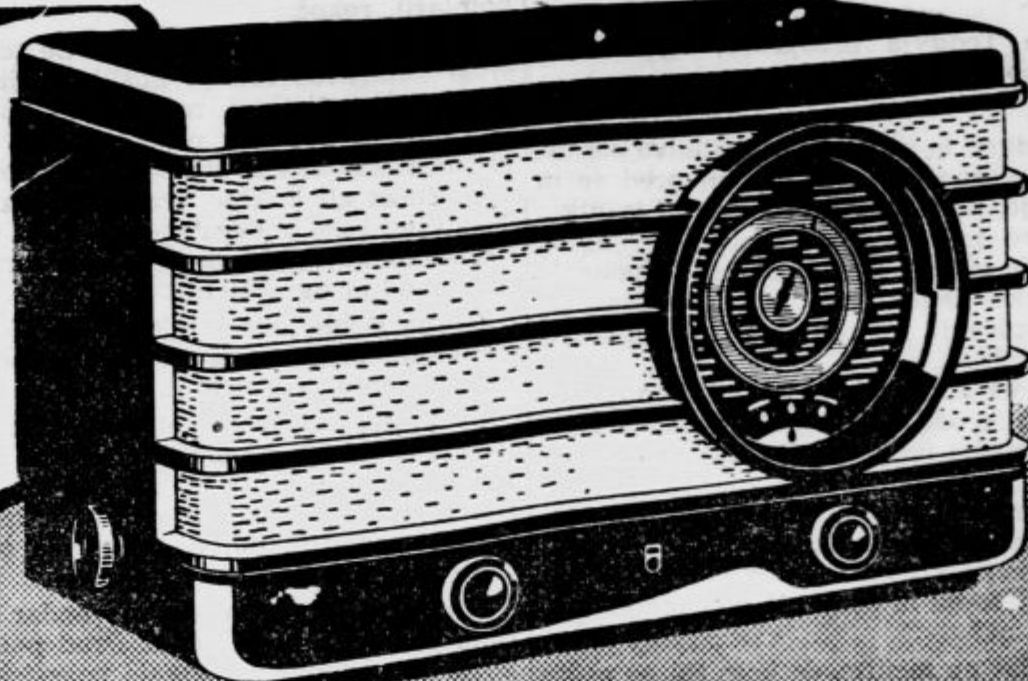
Tako so n. pr. Angleži v vasi Mejdal pri Gazi razstrelili 25 arabskih hiš. V Severni Palestini je bila nekaterim naložena kolektivna kazen. Izhod iz hiš samo ob določenih urah je v veljavi v sledečih mestih: Nazaret, Tiberias, Jenin, Tulkarem, Jafa, Betlehem in Gaza. V Jeruzalemu velja ta prepoved samo za star, del mesta. Poleg tega so vsako noč zaprte ceste med Haifo in Kantaro, prav tako tudi dohodi na letališče Lydda.

Panarabski kongres v Kairu

Tudi Afriko so razgibala vprašanja narodnosti, ki delajo evropskim državam veliko glaglavice. Arabski življenj se budi in zahteva svoje pravice. Na sliki vidimo Arabce, zbrane na panarabskem kongresu v Kairu.

ODLIČEN SUPER S SONČNO SKALO

IZREDEN SUPER ZA
NIZKO CENO — PRE-
JEMNIK, KI ODGOVARJA
ZAHTEVAM IZBIRNEŽEV. —
POSEBEN KRATKOVALOVNI
DEL — MAJHNA PORABA
TOKA — ZAJAMCENA ZANES-
LJIVOST, PREJEM PREKOMOR-
SKIH POSTAJ!

PHILIPS 470

Kulturni pregled

Ob zaključku razstave slovenske knjige

Danes je zadnji dan razstave slovenske knjige v Trgovskem domu. Ob sklepu te pomenljive manifestacije slovenske kulture lahko še z večjo gotovostjo zapišemo to, kar smo ugotovili v začetku: Akcija Društva slovenskih književnikov ima popoln moralni uspeh in z njo so avtorji naših knjig najlepše proslavili dvajsetletnico slovenskega življenja v Jugoslaviji. Lahko pa pristavimo še to, da razstava ni uspela samo moralno, marveč je tudi po obisku prekosila prvotno pričakovanje. Storila je neprecenljivo uslugo domači knjigi. Pri nas, kjer v izložbenih oknih knjigarj še vedno odmerjajo preveč prostora tujejezičnim knjigam in včasih kar krivično zapostavljajo domačo knjigo, ne moremo dobiti povprečen človek nazorno vpogleda v domačo knjižno proizvodnjo. Se na tej razstavi, ki je zbrala okrog tri tisoč slovenskih knjižnih in revijalnih izdaj, je mogel vsak obiskovalec dobiti natančnejše in jasnejše pojme o slovenski knjižni proizvodnji, o tem, kakšno mesto zavzema knjiga med vrednotami slovenskega kulturnega življenja.

Prav posebno je dobila nove poglede na našo knjižno srednješolska mladina, ki se je ob nekaterih dneih kar trla v razstavni dvorani. Ne moremo reči, da bi bil današnji mladi rod, če izvajamo posebno nadarjene posameznike, izrazito naklonjen knjigi in književnosti. Minili so časi, ko smo si pritrjevali skromen dijaški kruh, da smo kupovali svoje knjige, časi, ko nam je bila nova knjiga ali zvezek nove revije osrečujejoč dogodek sredi mirne in vesele duhovne rasti. Današnja doba ima preveč vnanjih kričavih efektov, preveč nemira in pretresljivih dogodkov, da bi sama obračala mladino k notranjemu življenju. Sport, politika, ulica, kino, radio, listi — vse to se preveč ponuja mlademu človeku, da bi se ubranil skušnjavi. Reči moramo, da se knjiga še vedno premalo ponuja in da ostaja skromno v ozadju. In vendar je knjiga vzlic vsem sodobnim tehničnim in na zunaj efektivnim pripomočkom za doživljanje neznanega sveta in življenja še vedno nepogrešljiva vodnica, svetovalka in tolažnica. Zunanji trušč in hrup utruja, sama zunanja efektivnost nasiča in za tolikoimi čutnimi senzacijami ostajajo razočaranja in praznosta. Zaman je vse: najsi človek še v toliki meri priznava in uživa sodobno civilizacijo, se prej ali slej naveščen vrača v stari svet umetniških in miselnih vrednot, če je le količjak občutljivega, finjeje ustrojenega duha. Zopet spoznavamo vrednost knjige, čitanja samotnega razmišljanja nad deli, ki nam odpirajo življenje na široko in na globoko. In spoznavamo to, kar je spoznal in priznal že stari Ciceron: »Knjige so najboljši prijatelji, ki ne zapostavljajo in ne pozabljajo človeka in njegova knjižnica je pravi paradiz, kraj naslade, razvedrila in razmišljanja, tabernakelj njegovih misli.« Prav zato bi morali posvečati večjo pozornost vzgoji mladega človeka za knjigo, propagirati dobro knjigo zlasti med mladino, dajati mladim ljudem knjige resnične lepote in miselne globine kot protistrup zoper razjedajoče destruktivne vplive današnje čez mero enostranske tehnične civilizacije.

Naj bi knjižna razstava dala podnet k tej akciji in še k marsikateri drugi, ki bi poglobila našo estetsko in miselno kulturo. Pokazalo se je, da lahko Društvo slovenskih književnikov v tem pogledu stori marsikaj za sloves in uspeh domače knjige. Tudi v Franciji so se prav književniki z Duhamelom na čelu postavili na vodilna mesta širokopotezne zasnovane akcije prijateljev knjige, ki naj razširi in utrdi položaj knjige kot nepogrešljivega posredovalca vsake resnične kulture.

Marsikakšna kritična ali iniciativna beseda je bila izrečena v zvezi s to razstavo. Nedvomno je upravičen poziv k večji selekciji v prevodni literaturi, vendar je treba odkloniti tako pristranska in nekritična merila, kakor smo jih opazili te dni v nekem prikazu razstave. Tako merila niso bila povsem izključena tudi pri sami ureditvi nekaterih oddelkov, s čimer je objektivnost nekoliko popustila v korist pristranosti. — Izmed ostalih podnetov moramo v tem epilogu ponoviti besede, ki jih je zapisal v brošuri »Slovenska knjiga« eden izmed organizatorjev razstave, predsednik Društva slov. književnikov prof. France Koblar: »Pregled našega znanstvenega kakor tudi leposlovnega dela onemogoča dejstvo, da prav v tem času, ko naše slovstvo napreduje v organizatorni smeri, nimamo skoraj več bibliografije.« Menim, da je vprašanje bibliografije postalo že ena prvih zahtev slovenske literarne kulture in da mu bodo morale čim prej posvetiti vso pozornost tiste institucije, ki so predvsem poklicane za rešitev tega vprašanja (Akademija znanosti in umetnosti, Slavistično društvo, Slovenska matica i. dr.).

Ko se s priznanjem in hvaležnostjo poslavljamo od razstave slovenske knjige, je prav, da tudi omenimo, koliko osebnih deležev, osebnih poštrevnosti in tihega dela je bilo doprinešeno za uspeh te razstave. Tu mislimo predvsem na ono sodelavko, ki je sprožila zamisel te razstave in z redko poštrevnostjo izvedla levji del priprave in vsega dela: je to

književnica gospa prof. Milena Mohorič-Premrujeva. Gospa je ob sodelovanju odbora Društva slov. književnikov s prof. Koblarjem na čelu vodila organizacijo razstave in samo razstavo prav do njene zaključka. Ne smemo pa tudi pozabiti prof. inž. Kosa, ki je izdelal načrte za izjono vnanje lice in številnih drugih sodelavcev, zlasti založništvo in urednikov posameznih oddelkov, ki so pripomogli, da je razstava nudila tako zanimivo podobo naše knjižne proizvodnje.

Zapiski POSKUSI NEODVISNEGA GLEDALIŠČA

Maribor, oktobra
Neodvisno gledališče je imelo velik uspeh v Mariboru in Ptujju s predstavami kitajske narodne igre »Breskvini cvet« in s pamfletom, posnetim po delu »Sen kresne noči« Strašno žalostna komedija o Piramu in Tizbi.

Publika, ki avantgardnega gledališča in njegovih načel ni poznala, je kar smetala. Burianov učenec, režiser Fran Žizek, je pokazal, da je res umetnik. Lahko bi rekli čarovnik, mag, ki ni očaral svoje publike z banalnimi domisleki, marveč z efekti, ki so imeli svoj izvor neke v podzavestnih globinah duše, skoraj bi rekli, v tistih prepadih, katere imenuje Freud »das Es«. Mo derno gledališče se vrača k tradiciji stare »Comedia dell'Arte«. Ta novoromantični teater je nekako v sorodu s surrealizmom. Surrealistična je tudi inscenacija, v kolikor sploh lahko govorimo o inscenacijah. Saj je eno glavnih načel avantgardnega gledališča ailluzionizem. Nič kulisa, nič pseudorealistične inscenacije, saj tako ni mogoče ustvariti iluzije pristnosti. Namesto kulise — trije kitajski paravani. V brk vsakega mu iluzionizmu jih igralci prenašajo, premeščajo med igre — izrazit destruktivizem. Mimika ne samo z obrazom, marveč s celotnim telesom, ne prisiljeno patetično poziranje, lažne, nečutne, neharmonične, priučene kretnje, marveč ples, živo, harmonično, spontano, oblikovno plesno kretanje — izrazno sredstvo je celo telo. Novodobni režiser Žizek obvladuje v svojih oblikovnih temah tudi ples. Žizkov novodobni teater potrebuje tudi koreografijo; to nalogo je s potrebnim razumevanjem in znanjem izvršila plesalka in koreografinja Joža Stučnina. S prav tako finim razumevanjem vpletena godba (D. Cvetko) in recitacija (režiser Žizek) še poglobljata ustvaritveno moč.

Vprav groteskno duhovitost kaže z maskami igrana »Strašno žalostna komedija o Piramu in Tizbi«. Isti scenski destruktivizem, toda to ni novoromantična narodna gluma, to je ostra, groteskna, politično simbolična, skoro alegorična satira, ki simbolično karikira dve diktaturi in ima razen tega nešteto zbadljivk proti staremu nazadnjaškemu gledališču.

Ta novi avantgardni revolucionarni teater ni in ne bo bita slika življenja. Je to koncentrirano bistvo življenja, divje plesano in čuteno življenje, teater, pristni teater in ne posnemanje.

Žizek je našel pri publiku popolno razumevanje, dokazal je, da avantgardna gluma ni dekadentna, marveč da ima življenjsko silo prave umetnosti. Drugo vprašanje je, ali je finančna pomoč v skladu z razumevanjem. Neodvisno gledališče je nastalo iz nič, iz stradanja in iz poštrevnosti. Trudni po delu so prihajali igralci k vajah, saj so nekateri navadni delavci. Sami so si šivali kostume po režiserjevih osnutkih, sami so si zgradili, ali bolje rečeno zbili, kolikor je bilo nujno potrebnih rekvizitov in inscenacijskih pripomočkov. Nekaj delno novih (Albert Wilhelm, Babič Jože), deloma že od prej preizkušenih (Tita Veljakova) igralskih talentov je pripomoglo k popolnemu uspehu. (Na poklicne igralce ni bilo misliti).

Neodvisno gledališče si zdaj skuša ustvariti finančno zaslonbo z enako imenovano zadrujo NG, ki je že začela delovati in ji je želeti v težkem položaju naših malih razmer res vsega najboljšega. Ensemble trenutno potuje po naši provinci.

Fr. (Maribor)

»Življenje in svet« prinese v prihodnji številki na uvodnem mestu članek »Preproste sanje«, zatem daljši članek »O kemični vojni«, prispevek o Podkarpatski Rusiji, Gustava Habrmann spominsko črtico iz Amerike »Saj je to črnece, zanimivosti« Opice na opazovalnici, več daljših in krajših beležek med njimi o slovaških pregovorih, o razstreljevanju s tekočim zrakom, o vidu pri živalih, dalje rubrike iz filmskega sveta, Tehnični zornik, Fotoamatuer, Filatelija, Praktične novote, uganke, šah in druge zanimivosti.

Iz revij. »Sodobnost« je priobčila v 9. — 10. zvezku poglavje iz študije Dušana Kermaunerja o pokojnem publicistu Albinu Frepeluhu. Tu objavljeni odlomek prikazuje predvojne ideološke boje med slovensko inteligentno mladino, zlasti nastop slovenskih masarykovcev. Igo Gruden je zastopan s ciklom novih erotičnih pesmi »Pesninkova izpoved«. Prežihov Voranc objavlja odlomek iz svojega romana o koroškem plebscitu »Požganica«, ki izide v kratkem pri Naši založbi. Odlomek opisuje prevrat

v Mežici. Končuje se politično zgodovinska razprava Joška Žiberne »Trste«. Miško Kranjec je prispeval novelo Grlice, A. Poljanec pa razpravlja o vlogi slovanstva v preteklosti in sedanjosti. Iz peresa Prežihova Voranca poteka proza »Od Kotelja do Belih vod«, ki razglablja kos koroškega življenja pod Urško goro. Nadaljuje se razprava Cene Logarja »Osnove in presoja filozofije Franca Bretana, osnove nove nemške filozofije«. V političnem zorniku je Vrščajev Obris hrvatskega političnega življenja, z. J. poroča o manjšinskih kongresih. Vito Kraigher o delavskem gibanju v Franciji. Dalje je omeniti članek Boga Puglja o živi umetnosti, Franca Zgeca o nalogah sodobne vzgoje, I. B. o mladinskem vprašanju. Med kritikami zbujajo pozornost Slodnjakova ocena Ingolčevih »Lukarjev«. — »Dejanje« je priobčilo v septembrski številki uvodnik Edvarda Kocbeka »Človek proti samemu sebi«, članek Stanka Cankarja »Iz krščanske filozofije«, tri pesmi Severina Šaliha, Jožeta Udoviča pripovedno prozo »Vrtnet iz preteklosti«, dr. Rudolfa Trofenika članek »Načelo stanovske in pokrajinske federacije v sodobni državni ureditvi in več člankov med Dokumenti, v Preglednih in Književnih poročilih. Tu je posebno zanimiva Pirkovičeva kritika Vidmarjeve knjige »Oslowski most«, izmed ostalih pa naj posebej omenimo Lina Legiša oceno Golievih »Pisnic«.

Nova knjiga v slovenski medicinski književnosti. Doc. dr. Ivan Matko je izdal obsežno delo o žlezah in njihovem vplivu na usodo človeškega telesa: »Skritivnosti člo-

veškega telesa« (216 str., 80 slik, izdajatelj univ. tiskarna J. Blasnik v Ljubljani). Češki pisatelj Jaroslav Durych, znan tudi Slovencem po prevodu »Blodenje« in pa »Sedmikraske« je objavil pri praški založbi Melantrich novi roman »Masopust«. Roman obravnava zgodovinsko snov in praški milje v začetku 17. stoletja. V njem nastopajo tudi praški židje, katerih usoda se vpieta v življenje mistično nastroje-nih katoličanov. Tudi ta Durychov roman je prežet z močno čutnostjo, ki se druži z mistiko in se izgublja v baročno razgibanih podobah iz stare Prage.

Otrok v sliki in kipu

Ljubljana, 14. oktobra

Nova razstava, ki bo otvorjena v nedeljo dopoldne v Jakopičevem paviljonu, bo gotovo važen kulturni dogodek. Posvečena bo otroku in bo pokazala našega otroka v sliki in plastiki od prvih slovenskih mojstrov najstarejše dobe pa do modernih. Henrika Langusova, Stroj, Bulovčeva, Santlova — da omenimo samo nekaj imen. Zastopani bo tudi Klub neodvisnih v celoti in bo imel svoj zasebni oddenek. Okrog 200 del bo krasilo prostore Jakopičevega paviljona.

Otvoritev bo v nedeljo, 16. oktobra ob enajstih. Pri otvoritvi bo imela nagovor predsednica TKD Atene, gospa Kroftova, strokovno mnenje o razstavljenih delih pa bo podal predsednik SLU, g. Vavpotič.

S P O R T

Jutri: I. kolo pokalnih tekem

8 tekem naših prvorazrednih podsveznih moštev

Ni nova misel, da bi se uvedlo pokalno tekmovalanje tudi pri nas. Savez ima v svojem tekmovalnem pravilniku celo posebno poglavje o pokalnih tekmah, kjer so točno določeni pogoji, s katerimi n-ostva nas/opajo. V raznih oblikah so že sami klubi prirejali tekmovalja z izločevanjem premagancev, vendar ne morejo take »privatne« prireditve doseči nikoli tolike važnosti in privlačnosti, kakor v primeru, če jih savez ali podsavez organizira, vodi in jim s tem da primeren povdarek, sčasoma pa reputacijo in tradicijo.

Seveda se ne bomo sklicevali na angleški »cup«, ki je najbolj privlačna nogometna prireditev na svetu, vsaj v svojih finalnih fazah. Poskusi našega saveza, da bi po tem vzorcu uvedel tudi pri nas podobno tekmovalanje, zaenkrat niso dozorili. — V glavnem zaradi nesigurne gnotne strani. Z odpravo fiskalnih dajatev na sportne prireditve je dan prvi pogoj za nadaljnje resno razmišljanje o uvedbi saveznega pokalnega tekmovalja.

Medtem pa je naš podsavez prikojil svojim razmeram lokalno pokalno tekmovalje. Dvojen je bil namen uvedbe tega tekmovalja. V prvi vrsti je bilo treba stremeti za tem, da se zamašijo nekatere vrzeli v terminih pred začetkom jesenskega tekmovalja, ob koncu tega dela prvenstva, v glavnem pa spomladi ob koncu prvenstva, ko ostanejo najlepši termini v maju in juniju brez prave zasedbe. Potem pa je bil gnotni razlog tudi soodločilen za uvedbo pokalnega prvenstva. Z njim si bodo opomogli i klubi i podsavez.

To seveda šele pozneje enkrat, ko bo stvar uvedena in ko bo imela že svojo tradicijo, da sedaj bo treba prebrskati se začete težave glede organizacije in se bo morda treba zadovoljiti s skromnejšimi uspehi tekmovalja. Prvo kolo je določeno na podsavezni dan, t. j. na jutrišnji nedeljo, ki jo je podsavez pridržal pod savezom. Škoda bi bilo, če bi se bil takšen termin pokvaril s kakimi »podsavez-nimi« prireditvami neslavnega spomina, ki niso prinesli ne sportnega ne gnotnega uspeha. Današnji spored obsega naslednja srečanja:

Mars—Svoboda in Jadran—Reka

v Ljubljani. Prva tekma se bo igrala na igrišču za Kolinsko tvernico. Šlo bo v znamenju male revanže za poraz v prv. tekmi, ki ga je utrpel Mars v razmerju 1:2. Prvorazredna moštva so sedaj že sredi prvenstvenega tekmovalja in so se njihova moštva prčila do boljše forme. Ni rečeno, da bodo Svobodaši tudi tokrat ostali na vrhu, skušali pa se bodo eni kot drugi pretolči v drugo kolo.

Soseda iz Trnovskega in iz Vika se bosta spoprijela na Jadranovem igrišču. Njuno prvenstveno srečanje je ostalo z 2:2 neodločeno, zato bo tem večja sedaj vrneta na obeh straneh, da bi dala duška lokalnemu prestižu. Med tema dvema moštvi-ma se bje že od nekdaj oster boj za lokalno premoč in bosta tudi to priliko porabili za razčiščenje medsebojnih sportnih računov.

Kranj—Hermes

Hermesžani gredo na pokalno gostovanje v Kranj, kjer so jim bila tla še zme-zom zelo vroča. Jeseni se nasprotnika še

nista srečala, ker bo prvenstvena tekma, Hermes — Kranj šele prihodnjo nedeljo. Zato jima pride to srečanje prav, da se še tik pred borbo za točke malo ogledata glede razpoložljivih moči. Spričo znane rivalitete med obema kluboma bo borba gotovo vse prej kot prijateljska, upajmo, da bo ostala v sportno dovoljenih mejah.

Bratstvo—Kovinar

Jesenški »derby« je tudi na sporedu tik pred prvenstveno tekmo med obema rivaloma. Kovinarji so si šele letos priborili prvorazrednost in so torej po iskustvih za svojim lokalnim rivalom, ki se počuti v prvem razredu že kar domače-ga. Dosedanji uspehi v letošnjem prvenstvu postavljajo Bratstvo visoko nad lokalnega partnerja. Toda tudi Mars je bil pred par dnevi proti Kovinarju visok favorit, pa je naposled le moral na svojem terenu deliti točki v znamenju 3:3.

Spored v Celju

bo obsegal dopoldne srečanje med Olim-pom in Jugoslavijo, popoldne pa borbo med »Celjani« in Atletiki. Oba para sta po trenutnih močeh precej uravnotežena in je odprto vprašanje, katero moštvo se bo prebilo v drugo kolo. Vsekakor bo tu drugo kolo še domača celjska zadeva, ker se žrebajo pari, dokler je mogoče, predvsem iz istega kraja.

Trboveljčani

imajo spored za silo, ker nima Amater v bližini nobenega prvorazrednega tekme-ca. Vsi trboveljski drugorazredni klubi mu bodo s svojimi izbranci postavili v obliki lokalne reprezentance nasprotnika; ne glede na izid pa bo nemara treba smatrali Amaterja kot kandidata za nasled-nje kolo.

V Mariboru

bi se morala v okviru tega tekmovalja spoprijeti v nedeljo dva para, in sicer Slavija : železničar in Maribor : Rapid. Toda, kakor smo obveščeni, zaenkrat mariborski sportniki še ne bodo imeli prilike razvnetati se za svoje miljenice. Sre-sko poglavarstvo napovedanih tekem ni dovolilo.

Mura—ČSK

Tudi Sobočani bodo radi prišli za to priliko in se bodo hoteli malo revanžirati za nedavni poraz 1:3 v prvenstveni borbi v Čakovcu. Nasprotnika sta, vsak na svojem terenu, zelo odločna in ju je težko premagati. S te strani bi torej prisodili več šans Muri.

To bi torej bil spored prvega kola. Ob prikladnem terminu si bomo ogledali zna-govalce iz tega kola v novi razvrstitvi. Medtem pa bodo nemara posegli vmes tudi drugorazredni klubi, če se jih bo kaj prijavilo v to konkurenco.

Teniški turnir za Pogačarjev memorial

Danes popoldne in jutri ves dan na igriščih pod Čekinovim gradom

Danes popoldne in v nedeljo bomo zo-pet mogli videti na teniških igriščih nastop vseh najboljših teniških igralcev SK Ilirije, in sicer v turnirja za Pogačarjev me-morial, ki ga izvede klub vsako leto v spomin pok. Pogačarja. Obenem pa bo to tudi zadnji turnir, na katerem bo nastopil Boris Smerdu kot član Ilirije, ker odhaja na študij v Beograd. Razen njega bodo na tem tradicionalnem teniskem turnirju sodelovali tudi Truden, znani mednarodni igralec, dalje Murko S., Smerdu E., Luckmann, Milavec, ki so vsi pokazali na zad-njem klubskem turnirju izredno lepe uspehe! Tekmovalo se bo v disciplinah: gospodje posamezno A, B, dame posamezno, igre v dvojici in juniorji!

Vse prijatelje belega sporta opozarjamo na ta turnir, ki bo verjetno zadnji v letošnji sezoni, predvsem glede kvalifikacije igralcev; zato vabimo vse člane Ilirije kakor tudi prijatelje kluba in tenisa, da obiščejo ta zaključni turnir!

Vodstvo turnirja

Zanimiva tekma na Vrhniki
Jutri: Ljubljana B — reprezentanca Notranjske

V želji, da bi vzbudila med notranjsko sportno publiko čim več zanimanja za lepo nogometno igro, sta S. K. Javornik z Rakeka in S. K. Vrhnika sestavila močno enajstorično proti renomiraniemu nasprotniku, drugi garnituri Ljubljane. Reprezentanco Notranjske bodo zastopali najboljši igralci obeh klubov, ki bodo nedvomno dali precej odpora in častno zastopali svoje barve.

Tekma bo jutri ob 15. na Vrhniki.

Ilirija se bo skušala revanžirati

juniorskim lahkoatletom SK Celja na mitingu v nedeljo

Nedavno je bil v Celju juniorski lahko-atletski dvoboj, ki se je končal z zmago Celja nad Ilirijo. Ilirija pa se je sedaj dobro pripravila in bo skušala popraviti ta poraz. Zato je povabila za nedeljo juniorje Celja na revanžo. Celjani, med katerimi je nekaj prav odličnih atletov, nastopijo to pot prvič v Ljubljani. Glede na visoko kvaliteto obeh moštev, lahko računamo, da bo precej »vroče« jutri popoldne za Kolinsko tovarno.

Prireditve bo torej v nedeljo popoldne ob 14.30 na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno, do koder vozi tudi tramvaj. Spored obsega teke: 100 m, 200 m, 10.000 m, 4 x 100 m, mete: disk, kopje, krogla; skoke: vis, dalj in palice, izven konkurence pa še stafete 300 x 200 x 200 x 100 ter met kladiva.

SK Ljubljana, Rezervno moštvo igra v nedeljo za reprezentanco Notranjske na Vrhniki. Kombinirani juniorji in subjuniorji na igrišču Jadrana ob 10. Ligaško moštvo trenira dopoldne ob 9.30. Postave in navodila na običajnem mestu.

SK Marš. Jutri ob pol 10. naj bo določeno moštvo v garderobi. Starman, Ban sigurno! Oman in Videmšek naj prinese-ta s seboj opremo. Načelnik.

Odbor lahkoatletskih sodnikov. (Službeno). Za miting Korotana, ki bo danes ob 14.30 na Stadionu se odreja sodniki: Slamič Lavoslav, Sanein D., dr. Bradač Franjo, Megušar Maks, Polajnar Karel, Trtnik, Premierl. Za miting podsaveza in Hermesu, ki bo jutri v nedeljo ob 10. na Stadionu se odreja sodniki: Gorjanc Jaka, Pevalak Mirko, Windisch Joško, Vidic Ciril, Kermavner Ivo, Kalan, Cuderman. Za miting SK. Ilirije, ki bo jutri v nedeljo popoldne na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno se odreja sodniki: Stepišnik Mirko, Grin-feld, Megušar, Stropnik, Banko, prof. Dobovšek, Hvale, Trtnik.

Lahkoatletski savez (službeno). Izbirnega tekmovalja za reprezentančne atlete danes in jutri ne bo, ker je tvoj Zagreb odpoval. Zato reprezentantom, kolikor so bili obveščeni, ni treba potovati v Ljubljano. Zato pa bo danes ob 14.30 in jutri ob 10. na stadionu miting Korotana in v okviru mitinga Hermesu tudi podsavezni miting. Vabljeni atleti klubov Javornika Elana, Kranja, Zagorja, Trbovelj in Amaterja, naj vsekakor pridejo in nastopijo. SK Iliriji se dovoli miting v nedeljo popoldne.

Redna glav. skupščina Ljubljanskega plavalnega podsaveza. Upravni odbor LPP bo imel v petek dne 28. oktobra t. l. v Unionski klubski sobi svoj redni letni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: volitev verifikacijskega odbora, volitev dveh zapisničarjev in dveh overovalcev, poročilo tajnika, blagajnika, tehničnega referenta in poročilo nadzornega odbora ter podelitev razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru, volitev novega upravnega in nadzornega odbora, reševanje predlogov upravne-ga odbora in rednih članov LPP, predlogi za glavno skupščino JPS, določitev kraja, dneva in programa prvenstva LPP za leto 1938, slučajnosti. Občni zbor se prične ob 20.30. V primeru, da ni prisotna polovica rednih članov, bo občni zbor ne glede na število prisotnih eno turo kasneje v istem lokalu z istim dnevnim redom.

Pol stoletja že deluje CMD,

darujemo že za pol stoletja!

PAUL RIPSON

Stratosferski pilot

Roman

— To nič ne de, ker nam prav nič ne bi pomagalo, saj je bila brez dvoma napačna. Torej prav nobenih drugih podatkov mi ne morete dati?

— To je vse. Zelo obžalujem, da nisem ta voz natančneje pogledala, pa kdo bi si tudi mislil...

Med tem je bil detektiv plačal bencin in sedel v svoj stari voz, ki je hrope odhitel nazaj proti New Yorku.

Ko je Nolten dospel v svoj urad na policijskem ravnanstvu, je bil slabe volje. Sicer je odkril nekaj tisoč brzojavk, vprašati, ali se morda spomnijo odvedli Teddyja v New York, toda to je bilo tudi vse. Zakaj so to storili, je bilo popolnoma nerazumljivo. Čim bolj je razmišljal o vzrokih te čudne zadeve, tem bolj se mu je zdel zamotan. Vedel je, da na podlagi danih podatkov ne more ukreniti prav ničesar. Iskati v New Yorku sled za avtomobilom, ki je prišel pred tremi dnevi in je bil temno pobarvan, za to ni bilo treba biti detektiv, da človek ne bi vedel, da je to od muh. Kadir je cigareto za cigareto, hodil po sobi semtertja in razmišljal, kje bi bilo kaj mogoče zagrabiti v tej skrivnostni zadevi, toda čim bolj je razmišljal, tem bolj se mu je vse umikalo. Tako bedasto nejasne zadeve še ni imel preiskovati.

Trkanje na vrata ga je zbudilo iz njegovega raz-

mišljanja. Bil je brzjavni sel, ki mu je prinesel sledeči telegram:

»Dobila glede Teddyja brzjavko, oglašim se osebno jutri dopoldan pri vas.

Mrs. Bobby.

— Tako, odgovorimo to zadevo za štiriindvajset ur, je dejal na pol glasno detektiv Nolten pred se in kar oddahnil si je, ko je pozvonil svojemu tajniku. Naslednje jutro je bila gospa Bobby pri njem. Od razburjenja je glasno dihalo, ko mu je položila na mizo brzjavko. Detektiv ni niti imel časa, da bi jo pošteno pozdravil. Ponudil ji je stol in prijel za brzjavko ter čital:

»Na veselo svidenje čez štirinajst dni. Teddy.«
Brzjavka je bila oddana na pošti št. 43 v New Jersey in naslovljena na gospo Bobbyjevo. Naslov je bil pravilen.

Detektiv je pomolčal in pogledal gospo. Na njegov vprašujoči pogled je vzkliznila:

— Toda kaj pravite k temu?

— Ne dosti. S tem mi ni prav nič pomagano.

— Kako to da ne?

— Menda vendar ne mislite, da bom šel na pošto število toliko in toliko, kjer se odda vsak dan nekaj tisoč brzjavk, vprašati, ali s morda spomnijo, kdo je oddal to brzjavko. In tudi če bi se dotični uradnik spomnil ter rekel, da je bil tak in tak možak ali žena, kaj naj potem s to ugovitvijo? Ravno tako daleč bi bil, kot brez nje. Stvar se mi zdi sumljiva.

— Sumljiva, za božjo voljo? Vendar niso umorili mojega ubogega Teddyja?

Gospa je začela jokati, toda detektiv jo je hitro potolažil, rekoč:

— Niste me prav razumeli. Če sem rekel, da je stvar sumljiva, sem le mislil, da je zame nezanimiva, kajti čim bolj razmišljam vse, kar ste mi povedali in kar sem našel, moram reči, da tu ne gre za nikak zločin, temveč le za neumnost ali hudomušnost ali kakšno vragolijo. Jaz mislim, da se Teddyju ni nič hudega zgodilo in da se lahko mirno vrnete domov. Morda je še celo sam pripravil vso to komedijo ugrabljenja.

Gospa Bobbyjeva je gledala detektiva s tako izbuljenimi očmi, ko ji je dejal te besede, da se je možak skoraj nasmehnil.

— Veste, kaj vam svetujem, velenjena gospa? Peljite se mirno domov in za slučaj, da dobite kakšno poročilo, pošljite mi ga. Saj imamo zračno pošto. Dvanajst ur po oddaji imam že vaše pismo v rokah. Oprostite mi, da vas tako odpravim, toda verjemite mi, da ni nič hudega.

Gospa se je vsa vesela in vendar skoraj razočarana poslovila in je odšla. Pred petimi minutami, ko je bila stopila v dvigalo policijske direkcije, si ni bila mislila, da bo tako naglo spet odšla. Prihranila bi si bila lahko dolgo pot.

Detektiv Nolten pa je bil vse eno slabe volje. Vsa stvar mu ni šla skupaj in čeprav je vedel ali bolje slutil, da je vse skupaj samo neumnost ali šala, se je vendarle jezil na te proklete bogataše, kot se je izražal, ki s svojimi neumnostmi po nepotrebnem vznemirjajo policijo in ji kradejo dragoceni čas.

7. poglavje: Čudna pota ljubezni.

Nekega večera je prinesel John jutranji new-yorski list k večerji s seboj ter ga dal Fredu, naj prečita članek o miss Leji Mountavon na tretji strani med družabnimi novostmi. Bila je tu najavljena njena zaroka z nekim angleškim grofom. Tudi njena fotografija je bila natisnjena.

— No, kaj praviš sedaj k svoji pustolovki? je dejal Fredu malo porogljivo John. Toda gost je bil od teh besed neprijetno dirnen, kajti zelo razburjen je v pikrih besedah odgovoril:

— John, prepovedujem si, da tako norce briješ iz mene. Miss Lea stoji nebesko visoko nad drugimi ženskami. Ima energijo, ki jo zama človek išče pri drugih vsakdanjih gosih.

Mira je postala pri teh besedah bleda kakor zid in prestrašeno je pogledala Freda. John je to opazil. Divje je dejal Fredu:

— Če misliš z izrazom gosi mojo sestro, obžalujem, da se tudi napram tebi nisva zadržala enako hladno kot napram vsem drugim najinim gostom. Če ti ugaajo samo ženske, ki norijo za rekordi in katerim je razkožje vse na svetu, s tem se nimaš pravice, da imenuješ druge, ki imajo duha in smisel za vsakdanje dolžnosti, za vse lepo in dobro, gosi.

Fred je hotel vstati in dati primeren odgovor, toda v tem trenutku so se odprla vrata in vstopila je hišna s pečenko. Vsi trije pri mizi so molčali. John je nali v tri kozarce pivo in svojega izpil na dušek, ne da bi kaj rekel. Ko je hišna spet odšla, je dejala Mira, ki se je bila čudovito naglo znašla v tem kočljivem položaju:

Brižna nega deteta

je odločilna za njegov nadaljnji razvoj

Preparati Vasenol so rezultat dolgoletnih opazovanj in izkušenj ter so pripravljeni na temelju najnovejših učenjskih raziskovanj. Redna nega s preparati Vasenol pospešuje normalen razvoj nežne, občutljive kože otroka in jo obvaruje od raznih vplivov in draženj.

Vasenol

PUDER IN KREMA ZA DECO

Mali oglasi

Kam pa, kam?

Jutri vsi na Glince
v gostilno MAHNIČ, Tržaška cesta 71. Domača zabava z godbo (koncert), jedilni in pijačni na razpolago. Se priprava gostilniška.

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo dne 16. oktobra ob 8. uri zjutraj izpred Mestnega doma. Prijave telefon 3698.

Službo dobi

Čevljiarskega pomočnika za boljše damsko delo — sprejemanje. Pomoč se pri šušarju, trgovca usnja, Ljubljana.

Postrežnico

spretno, najraje iz bližnje Rožne doline, izjem za čas od 7.—10. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pek. vajtnica in

raznašalca peciva sprejme takoj pekarna Glav. ni trg 21, Tržič.

Mlado služkinjo

iskoi sprejemanje. Predstaviti se od pol 1. do pol 2. — Urbas, Večna pot 27.

Gaterista

samo prvotno moč, sprejme parna žaga, Rog, Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

Postrežnico

želim za ves dan, Zgledati se od 5.—6. popoldne. Grobarjeva 22, parter.

Krojaška

pomočnika za splošna dela, dobrega, sprejme takoj za stalno Gerjevič P., krojač Brežice.

Prvovrstnega

kuharja išče hotelsko podjetje. Ponudbe z navedbo zadnje službe pod šifro »Prvovrstnega« na ogd. odd. Jutra.

Službe išče

Služkinjo pridno in pošteno, išče meščanska družina. Ponudbe s sliko na ogd. odd. Jutra pod »Ljubiteljskega otroka«.

Les

Cepanice

300 prostornih metrov bukovih cepanic in 600 prostornih metrov hrastovih cepanic drva ima naprodaj — Veleposredstvo Turniš pri Pruju.

Dokali

Frizerski salon v Ljubljani, ugodno prodam. Dopise na ogd. odd. Jutra pod »Dobra točka«.

Sobo odda

Opremljeno sobo oddam v bližini sv. Jožefa. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Lepo sobo

oddam. Bohoričeva ul. 24a vila v vrtu.

Lepo sobo

z elektriko in parketom oddam takoj solidni osebi. — Mestni trg 17, I. n. vrata 8.

Sobe išče

Preprosto sobico z malo kuhinjo ali sobo z gasperčkom, iščem najraje na Sv. Petra cesti do kavarnice Stritar. Ponudbe na ogd. odd. Jutra pod značko »Starejša«.

Dražbe

Javna dražba

avtomobila tovornega Chevrolet se bo vrtila v ponedeljek, dne 17. X. ob 8. uri v Škofiji Loki v Gasilskem domu.

Prodaj

Dve pisalni mizi in več visokih omar prodam. ABC, Medvedova c. št. 8. Tel. 24-44 poleg goranskega kolodvora.

Informacije

Naznanjam da sem otvoril skladišče furnirja v št. Vidu nad Ljubljano (Vižmarje št. 100) v hiši Andreja Kregarja. — Oglejte si pred nakupom moje zalogo.

Dopisi

Dvignite v oglašnem oddelku dospele ponudbe.

Amerika, Agilen potnik. Akviziter, Center 4, Denar brez pomena, Družabnik, Dama, Dobra otroku, Dvoje, Delavci, Denar na račun, Denar 77, Dobro ohranjen, Dober motor, Dobra kupčija Damsko krojaštvo, Dobro nadzor.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 15.: Žene na Niskavuoriju. Red A. Nedelja, 16.: Potopljeni svet. Izven.

Ponedeljek, 17.: Zaprt.

Torek, 18.: Zaprt.

Zabavna, vesela in duhovita komedija je Benedettijsko delo: »30 sekund ljubezni«. Premiera ob prihodnjem tednu. Dejanje sešuje okrog avtomobilske nesreče in njenih posledic. Komedija ne vsebuje samo humornih dialogov in komičnih situacij, avtor je znal prikazati na šegav, ljubezniv in malce zloben, a vendar dobrohoten način, gledanje meščanske družine na moralno, na njeno teoretično in praktično stališče. Komedijo bo režiral prof. Šest.

O P E R A

Sobota, 15.: Trubadur. Gostovanje gospe Ljubice Karene. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Nedelja, 17.: Kapljice za ljubezen. Izven. Gostovanje tenorista Christy Solarija.

Ponedeljek, 17.: Zaprt.

Torek, 18.: Gejša, Red A.

sele do otrok, Vdova brez otrok, Zanesljiva 59, Zelišosenholz, Zanesljiva kuharica, Zanesljiva frizera, Zmožen, Zmožna in točna, Za Ljubljano, Zanesljiva 1000, Zasiurano mesto, Zdrav in agilen, Zaga, Zagar, Zeleničar, 212, 555, 10. IX. 44.

Razno

NEPREMOČLJIVE HUBERTUSE, TRENČKOTE,

vse vrste dežne plašče, obleke i. t. d. Najboljši nakup

Presker,

Sv. Petra c. 14.

Damske plašče

za jesen in zimo kakor tudi vse vrste blaga za plašče in kostume tudi trdka

F. I. GORIČAR — Ljubljana,

SV. PETRA CESTA 29.

Plašče in kostume izdelujemo tudi po meri. Izdelava in kroji prvovrstno!

KA - LE - FLUID

(fiziološki ekstrakt iz životvorne žleze krepke zdrave živali. Daje moč živčnemu sistemu in krepi organizem. Prodaja se v lekarnah. Podrobnejšo literaturo brezplačno, zahtevati: Beograd, Masarykova 9, MILOŠ MARKOVIĆ.

MEDNARODNA ŠPEDICIJA

Emil JEDLOVČNIK, Dravograd

Izvršuje na postaji Dravograd—Meža vsa uvozna in izvozna ocarinjenja po kulantni tarifi. — Priporoča se istočasno za prevoze, tarifske in carinske informacije.

UČITELJSKI ZBOR DRŽ. UČITELJSKA v Ljubljani javlja tužno vest, da je dne 14. oktobra zjutraj umrl njegov član

JOSIP MARN

profesor drž. učiteljskega, dodeljen drž. klasični gimnaziji v Ljubljani,

v 60. letu življenja in 31. letu učiteljske službe. Pogreb draga tovariša bo v soboto 15. oktobra ob štirih popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice. Blag mu bodi spomin!

UČITELJSKI ZBOR DRŽ. UČITELJSKA v LJUBLJANI

Drvi ob 20. se bo pela v operi Verdijevega opera »Trubadur«. V vlogi Leonore bo gostovala dramatična pevka ga. Ljubica Karena, ki je ponovno z najlepšim uspehom gostovala v naši operi. Ga. Karena ima izredno lep, obsežen dramatski sopran, ki je tudi izvrstno izšolan. Poleg gosta nastopijo v glavnih vlogah: ga. Kogejeva, Franc, Janko in Petrovič. Dirigiral bo: dr. Švara, režija je ravnatelja Polića. Predstava je izven abonmaja in ve lja jo znižane operne cene.

Predstava operete »Grafica Marica«, ki je bila določena za nedeljo popoldne, odpade zaradi napovedanih varnostnih odredb nameravane zračnem napadu na naše mesto.

Prva repriza Donizettijske opere »Kapljice za ljubezen« (Lelislir d'amore) s tenoristom Christijem Solarijem v glavni tenorski partiji bo jutri. Delo je imelo na premieri popoln uspeh, zato opozarjamo na nedeljsko reprizo, ki je izven abonmaja.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 15. oktobra ob 20. uri »Hudičev učencec«, red D. Nedelja, 16. oktobra ob 15. uri »Divji lovec«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Pokojnik«.

Sokol

Ljubljanski Sokol ponovno obvešča svoje članstvo in stare šolske mladine, da se s 15. t. m. zaključijo vpisovanje v posamezne telovadne oddelke, le vpisovanje v moški naraščaj se je moralo zaradi izredno številnih prijav in pretesnih prostorov že z današnjim dnem zaključiti. — Razpored telovadnih ur ženskih oddelkov je naslednji: v ponedeljkih in četrtek ženska deca od 17.30 do 18.30, ženski naraščaj od 18.30 do 19.30, članice (tudi starejše) od 19.30 do 20.30. — Razpored telovadnih ur moških oddelkov: v torek in petek moška deca od 18. do 19, starejši člani od 19. do 20, člani od 20.15 do 21.30; moški naraščaj v sredo in sobotah od 18. do 20.

Sokolsko društvo Ljubljana II vabi na redno glavno skupščino, ki bo danes ob pol 20. uri v društvenih prostorih na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici. Članstvo vabimo, da se ob društveni tridesetletnici udeleži skupščine polnoštevilno. Zdravo!

Sokolsko društvo v Murski Soboti je priredilo v nedeljo ob 11. v velik dvorani Sokolskega doma spominsko svečano zabavo z viteškimi kraljem. Oder je bil svečano okrašen s slikami naših kraljev in s tremi društvenimi, prapori. V prisotnosti vseh članov in zastopstev vseh soboških društev kakor tudi mnogoštevilnega občinstva je zaigral društveni orkester uvodno žalostinko. Dijak Franc Sebanjani je recital Grudnovno pesem »Mrtvemu kralju« Nato se je profesor g. Marj Hvala z občutenim govorom spomnil velikega življenjskega dela blagopojnega kralja. K zaključku žalne komemoracije je orkester zaigral državno himno.

Sokol Trbovlje je tudi letos na dostojen način počastil spomin na tragično smrt Zedinitelja. V soboto zvečer je priredil v Sokolskem domu žalni koncert, ki se ga je udeležilo številno občinstvo. Svečanost je uvedla Čajkovskega žalna pesem, ki jo je odigral sokolski orkester. Sledil je pretresljiv komemorativni govor br. Pahorja, ki je občinstvu s pesniško izbranimi besedami priklical v spomin tragični 9. oktober in vso tisto silno žalost, v kateri je takrat zadržel jugoslovanski narod za kraljem. Br. Pahor je predložil odlično pripravljenost pokojnega kralja, da se žrtvuje za domovino.

Umrl nam je naš srčnodobri soprog in oče, gospod

JOSIP MARN

gimnazijski profesor

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 14. oktobra 1938.

Žalujoči ostali

„JUGOSLAVIJA“

ZAVARUJE:

Lastne palače in zgradbe v Ljubljani: Aleksandrova cesta št. 11 in Gosposvetska cesta št. 4 ter nadalje v Beogradu, Zagrebu, Osijeku in Petrogradu. Pojasnila daje ravnanstvo za dravsko banovino v Ljubljani, Tyrševa c. 15 (tel. 25-71) in vse njegove podružnice in krajevna zastopstva.